

ĐỀ ÁN PHÁT TRIỂN ĐHQGHN TỚI NĂM 2030: HƯỚNG TỚI XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ TRÍ THỨC ĐÁP ỨNG YÊU CẦU PHÁT TRIỂN CỦA ĐẤT NƯỚC

NGÀY 27/3/2024, GIÁM ĐỐC VÀ CÁC PHÓ GIÁM ĐỐC ĐHQGHN ĐÃ CÓ BUỔI LÀM VIỆC
VỚI BAN CHỈ ĐẠO ĐỀ ÁN PHÁT TRIỂN ĐHQGHN TỚI NĂM 2030.

ĐĂNG KHÔI

Ngày 18/3/2024, ĐHQGHN đã ban hành Quyết định số 1072/QĐ-ĐHQGHN về việc thành lập Ban chỉ đạo xây dựng và triển khai Đề án Phát triển ĐHQGHN đến năm 2030 trở thành đại học thuộc nhóm 500 đại học hàng đầu thế giới gồm 8 thành viên. Trong đó, Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân làm Trưởng ban. Ban chỉ đạo có nhiệm vụ chỉ đạo, đôn đốc các đơn vị, tổ chức, cá nhân trong ĐHQGHN và phối hợp với các bên liên quan ngoài ĐHQGHN nhằm xây dựng, hoàn thiện và triển khai Đề án.

Tại buổi làm việc, Viện trưởng Viện Đảm bảo chất lượng giáo dục Nghiên cứu Xuân Huy điểm lại một số kết quả xếp hạng theo các tiêu chí trong những năm qua. Đồng thời, Viện trưởng nêu một số vấn đề cần làm rõ trong quá trình xây dựng Đề án: Giải pháp gia tăng đột phá các chỉ số xếp hạng, cụ

thể là uy tín học thuật, uy tín tuyển dụng, tỷ lệ trích dẫn/giảng viên, tỷ lệ giảng viên/sinh viên, xếp hạng theo lĩnh vực/nhóm lĩnh vực; Giải pháp phát triển bền vững các mảng công tác: đào tạo, khoa học công nghệ, hạ tầng, quản trị.

GS.TSKH Vũ Minh Giang - Chủ tịch Hội đồng Khoa học và Đào tạo cho rằng, Nghị quyết 45-NQ/TW là vận hội cho ĐHQGHN, hướng tới sự phát triển mạnh mẽ, toàn diện, bền vững. Theo GS. Giang, không thể phát triển đỉnh cao một cách nhanh chóng, dằn trải mà phải vun bồi những lĩnh vực thế mạnh, mũi nhọn thành đỉnh cao. GS. Vũ Minh Giang cũng khuyến nghị phát triển một số tạp chí khoa học trọng điểm thành tạp chí khoa học đạt chuẩn quốc tế.

Theo GS. Mai Trọng Nhuận - Chủ tịch Hội đồng Đảm bảo chất lượng giáo

dục, việc ĐHQGHN tiên phong thực hiện Nghị quyết là đóng góp cho sự phát triển của đất nước thông qua đổi mới, sáng tạo. Việc xây dựng đội ngũ trí thức bao gồm việc tăng quy mô về số lượng và chất lượng nguồn nhân lực. Để triển khai được Nghị quyết này, chúng ta cần tăng cường quốc tế hóa trong đào tạo và nghiên cứu. Theo đó, cần nâng chuẩn giảng viên và có chính sách thu hút giảng viên, sinh viên quốc tế tới học tập, làm việc; đẩy mạnh công bố quốc tế và phát minh sáng chế... GS. Mai Trọng Nhuận đề nghị cả bộ máy chính trị cần quyết tâm, đồng lòng, không phụ thuộc vào nhiệm kỳ của lãnh đạo; đồng thời làm rõ lợi ích của việc thực hiện Nghị quyết đối với vị thế của ĐHQGHN.

GS.TS Nguyễn Hữu Đức - Nguyên Phó Giám đốc ĐHQGHN cho rằng, Đề

Nghị quyết số 45-NQ/TW ngày 24/11/2023 Hội nghị lần thứ tám Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa 13 về tiếp tục xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ trí thức đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước nhanh và bền vững trong giai đoạn mới đã đề ra nhiệm vụ tập trung xây dựng cơ chế, chính sách đột phá và đầu tư nguồn lực để phát triển cơ sở giáo dục đại học đạt trình độ tiên tiến, trong đó ĐHQGHN được giao xây dựng đề án phát triển trở thành đại học trong nhóm 500 đại học hàng đầu thế giới vào năm 2030.

Trong những năm gần đây, ĐHQGHN đã đẩy mạnh triển khai các giải pháp gia tăng các chỉ số xếp hạng; tận dụng thế mạnh đào tạo, nghiên cứu đa ngành, đa lĩnh vực; song song với việc có những bước tiến vượt bậc thì mới có kết quả xếp hạng cao. Một mặt, các chỉ số xếp hạng cần được củng cố và gia tăng tích cực thông qua cải thiện các điều kiện đảm bảo chất lượng. ĐHQGHN đã chú trọng thúc đẩy về uy tín học thuật và uy tín tuyển dụng ở cả trong và ngoài nước thông qua việc kết nối đối tác với các hoạt động đào tạo, nghiên cứu và phục vụ cộng đồng, chuyển giao kết quả nghiên cứu của ĐHQGHN.

án cần thể hiện được mục tiêu đến năm 2030, ĐHQGHN được xếp hạng vào nhóm 500 đại học hàng đầu thế giới. Cùng với đó, tổ soạn thảo Đề án cần làm rõ, khi nằm trong nhóm 500 thế giới, ĐHQGHN sẽ góp phần gia tăng chỉ số đổi mới sáng tạo quốc gia, đồng thời góp phần phát triển kinh tế - xã hội đất nước.

GS. Nguyễn Quý Thanh - Hiệu trưởng Trường ĐH Giáo dục chia sẻ, các vấn đề cốt lõi cần tập

trung trong quá trình xây dựng Đề án là quy mô đào tạo, nghiên cứu; khai thác các nguồn lực từ quỹ đất hiện có để có hướng đầu tư phù hợp. Về mô hình đào tạo tài năng, theo GS. Nguyễn Quý Thanh, ĐHQGHN cần tiếp tục triển khai theo hướng tìm kiếm, phát hiện học sinh tài năng để đào tạo, bồi dưỡng và định hướng trở thành nhà khoa học.

Trưởng ban Thanh tra và Pháp chế Trần Trí Trung cho rằng, Đề

án này vừa là mục tiêu, vừa là mong muốn của ĐHQGHN. Theo Trưởng ban Thanh tra và Pháp chế, Đề án cần triển khai theo quy trình một cách chặt chẽ về pháp lý để khi triển khai được thuận lợi.

Kết luận buổi làm việc, Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân đề nghị Ban chỉ đạo Đề án tiếp tục xây dựng chương trình, giải pháp, kế hoạch hành động để thực hiện Nghị quyết 45. Về đào tạo, Giám đốc Lê Quân nhất trí với ý kiến tăng cường quốc tế hóa đào tạo, đầu tư theo nhu cầu người học. Với lợi thế đào tạo từ bậc phổ thông tới bậc tiến sĩ và sau tiến sĩ, ĐHQGHN tiếp tục duy trì mô hình đào tạo tài năng, bồi dưỡng nhà khoa học, chuyên gia đầu ngành; tăng cường quy mô đào tạo chuẩn quốc tế.

Về khoa học công nghệ, Giám đốc đề nghị rà soát các chính sách khoa học công nghệ, tính toán xem tập trung ưu tiên vào chính sách nào. Bên cạnh đó, cần nghiên cứu phương án hợp tác với một số nhà xuất bản quốc tế để sử dụng các công cụ đo lường, đánh giá khoa học; xếp hạng nhà khoa học theo các tiêu chí quốc tế. Đặc biệt, Đề án cần nhấn mạnh vai trò tiên phong, nòng cốt của ĐHQGHN trong việc xây dựng đội ngũ trí thức, chuyên gia đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước nhanh và bền vững trong giai đoạn mới.

Giám đốc đề nghị, Ban chỉ đạo Đề án cần làm rõ chương trình hành động cụ thể để phát triển ĐHQGHN tới năm 2030 và tranh thủ tối đa mọi nguồn lực để đẩy nhanh tiến độ xây dựng ĐHQGHN tại Hòa Lạc.

ĐHQGHN VÀ CÔNG TY HYUNDAI MOTOR: HỢP TÁC TRONG ĐÀO TẠO NGUỒN NHÂN LỰC CHẤT LƯỢNG CAO LĨNH VỰC KỸ THUẬT CÔNG NGHỆ

📍 BÌNH VŨ

Phát biểu tại lễ ký kết, Giám đốc Lê Quân bày tỏ, ĐHQGHN mong muốn hợp tác với các tập đoàn, doanh nghiệp hàng đầu Việt Nam và quốc tế trong đó có Tập đoàn Hyundai Motor nói chung và Công ty Hyundai Motor nói riêng để xây dựng nguồn nhân lực chất lượng cao, nhất là trong lĩnh vực kỹ thuật công nghệ; thành lập các trung tâm nghiên cứu phối hợp với doanh nghiệp, các trung tâm đào tạo và nghiên cứu liên quan đến kỹ thuật công nghệ tại Hòa Lạc.

Giám đốc Lê Quân tin rằng, việc ký kết văn bản thỏa thuận hợp tác sẽ góp phần nâng cao chất lượng đào tạo và nghiên cứu lĩnh vực kỹ thuật công nghệ của ĐHQGHN, qua đó giúp Việt Nam đáp ứng nhu cầu ngày càng cao về nguồn nhân lực chất lượng cao cho ngành công nghiệp ô tô và các ngành công nghiệp liên quan, phục vụ cho sự phát triển kinh tế và khoa học kỹ thuật của hai nước.

Ông Gi Baek Lee cho biết, mối quan hệ giữa Tập đoàn Hyundai Motor và ĐHQGHN bắt đầu từ biên bản ghi nhớ hợp tác được ký kết với Trường ĐH Ngoại ngữ, ĐHQGHN vào mùa hè năm 2020 liên quan đến hợp tác hoạt động tình nguyện giáo dục trong chương

trình Hyundai-Jump School.

“Trong bốn năm qua, chúng tôi đã hỗ trợ cho khoảng 200 sinh viên của ĐHQGHN, trong đó chủ yếu là các sinh viên theo học tại Trường ĐH Ngoại ngữ nhằm hỗ trợ phát triển nhân tài cho Việt Nam để họ cùng phát triển với Tập đoàn Hyundai Motor. Đây là một trong những ví dụ hợp tác điển hình của Tập đoàn Hyundai Motor và ĐHQGHN vì sự phát triển xã hội của Việt Nam trong tương lai. Với việc ký kết biên bản ghi nhớ ngày hôm nay, chúng ta có thể cùng nhau tiếp tục thực hiện các dự án hợp tác khác tốt hơn trong các lĩnh vực rộng lớn hơn”, Trưởng đại diện đơn vị kinh doanh HMC Gi Baek Lee bày tỏ.

Ông Gi Baek Lee khẳng định, đối với Công ty Hyundai Motor, việc thiết lập mối quan hệ hợp tác với ĐHQGHN là cơ hội để Công ty đóng góp trách nhiệm xã hội cho Hàn Quốc và Việt Nam, đồng thời cũng tạo ra một trường hợp mới về trao đổi trong khối tư nhân giữa Việt Nam và Hàn Quốc đang ngày càng hợp tác chặt chẽ hơn trong những năm gần đây.

Việc ký kết văn bản thỏa thuận là cơ sở để ĐHQGHN và Công ty Hyundai Motor thực hiện các hoạt động phối

hợp, hợp tác hiệu quả trong thời gian tới. Theo đó, hai bên sẽ thành lập Văn phòng hợp tác ĐHQGHN và Công ty Hyundai Motor (VNU - HMC Cooperation Office) đặt tại Hòa Lạc, nhằm thực hiện các chức năng, nhiệm vụ và điều phối hoạt động hợp tác. Trên cơ sở này, sẽ đào tạo những nhân tài xuất sắc thông qua hoạt động thực tập tại trụ sở chính của Tập đoàn Hyundai Motor, triển khai chương trình các bài giảng của các học giả nổi tiếng của quốc tế, tăng cường

NGÀY 19/3/2024, GIÁM ĐỐC ĐHQGHN LÊ QUÂN VÀ ÔNG GI BAEK LEE - TRƯỞNG ĐẠI DIỆN ĐƠN VỊ KINH DOANH CÔNG TY HYUNDAI MOTOR, HÀN QUỐC (HMC) TẠI VIỆT NAM ĐÃ KÝ KẾT VĂN BẢN THỎA THUẬN HỢP TÁC GIỮA HAI BÊN.

mối quan hệ đôi bên cùng có lợi thông qua các dự án nghiên cứu chung nhằm đẩy mạnh hợp tác giữa đại học - doanh nghiệp.

Trước đó, ngày 22/6/2023, Tổng thống Hàn Quốc Yoon Suk Yeol và Phu nhân đã thăm ĐHQGHN và giao lưu với các sinh viên ĐHQGHN nhân chuyến thăm chính thức tới Việt Nam. Tại sự kiện này, Tổng thống Hàn Quốc nhận xét ĐHQGHN là cơ sở giáo dục đại học có tầm quan trọng trong việc đào tạo nhân tài cho đất nước cũng như bày tỏ niềm tin Hòa Lạc sẽ là đô thị đại học lớn nhất và năng động trong thời gian gần. Tiếp đó, ngày 23/6/2023, lãnh đạo ĐHQGHN đã có buổi tiếp và làm việc với Chủ tịch Tập đoàn Hyundai Motor Chung Eui Sun. Tại buổi làm việc, ông Chung Eui Sun cho biết sẵn sàng chia sẻ kinh nghiệm về kỹ thuật công nghệ với ĐHQGHN, cũng như đồng hành trong đào tạo và nghiên cứu lĩnh vực này. Chia sẻ nhiều điểm tương đồng về tầm nhìn và chiến lược phát triển, lãnh đạo hai bên đã thảo luận về tiềm năng hợp tác giữa đại học - doanh nghiệp trong đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao. Để làm căn cứ triển khai hợp tác giữa hai bên, Tập đoàn Hyundai Motor đã ủy quyền cho Công ty Hyundai Motor triển khai các nội dung hợp tác cụ thể với ĐHQGHN.

Sinh viên Trường ĐH Công nghệ, ĐHQGHN GIÀNH HUY CHƯƠNG BẠC KỲ THI LẬP TRÌNH SINH VIÊN QUỐC TẾ (ICPC) CHÂU Á THÁI BÌNH DƯƠNG NĂM 2024

KỲ THI LẬP TRÌNH SINH VIÊN QUỐC TẾ ICPC CHÂU Á - THÁI BÌNH DƯƠNG NĂM 2024 DO TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHỆ, ĐHQGHN PHỐI HỢP VỚI HỘI TIN HỌC VIỆT NAM TỔ CHỨC TỪ NGÀY 29/2 - 2/3/2024 ĐÃ THÀNH CÔNG TỐT ĐẸP. CHUNG CƯỢC, NGÔI VÔ ĐỊCH ĐÃ THUỘC VỀ ĐỘI NEWTREND CỦA ĐẠI HỌC QUỐC GIA SEOUL. ĐỘI TUYỂN SUDO, TRƯỜNG ĐH CÔNG NGHỆ, ĐHQGHN GIÀNH HUY CHƯƠNG BẠC, LÀ ĐỘI CÓ THỨ HẠNG CAO NHẤT CỦA VIỆT NAM TẠI CUỘC THI.

TÙNG LÂM

Tối ngày 02/3/2024, tại Khách sạn Pan Pacific, Hà Nội đã diễn ra Lễ trao giải Kỳ thi Lập trình sinh viên quốc tế ICPC châu Á - Thái Bình Dương năm 2024. Tham dự buổi lễ có đại diện lãnh đạo Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Thông tin và Truyền thông, đại diện lãnh đạo nhiều trường đại học, cao đẳng cùng đại diện các nhà tài trợ quốc tế và Việt Nam, các doanh nghiệp công nghệ thông tin, truyền thông.

Sáng ngày 02/3/2024, các đội tuyển bắt đầu tham dự kỳ thi Lập trình sinh viên quốc tế từ 9h-14h theo chuẩn ICPC toàn cầu.

Trong khoảng thời gian này, các đội sẽ phải thực hiện giải 13 bài thuật toán để giành thứ hạng cao nhất và cũng là các vị trí đại diện châu Á - Thái Bình Dương tham dự Chung kết ICPC toàn cầu năm 2024 tại Kazakhstan.

Trải qua 5 tiếng tranh tài hết sức gay cấn, ngôi Vô địch đã thuộc về đội NewTrend của Đại học Quốc gia Seoul (Hàn Quốc) với tổng số bài giải được là 9 bài. Hối tháng 12/2023, đội cũng đã giành ngôi Vô địch ICPC Asia Hue City 2023.

Huy chương Vàng thuộc về các đội:

Speed Star của Đại học Tokyo (Nhật Bản); KUB1sharp của Đại học Kyoto (Nhật Bản); Absinthe của Đại học Quốc gia Singapore.

Huy chương Bạc thuộc về các đội: Sudo của Trường ĐH Công nghệ - ĐHQGHN; Tonosama của Viện Công nghệ Tokyo (Nhật Bản); PS Akgwi, của Trường Đại học Soongsil (Hàn Quốc) và Rigor Mormist của Đại học Indonesia.

Huy chương Đồng thuộc về các đội: HCMUS-ExploringWorld của Trường ĐH Khoa học Tự nhiên - ĐHQG TP.HCM; HUST Kite của Đại học Bách khoa Hà Nội; RngBased của Đại học Quốc gia Đài Loan; AllSolvedin1557 của Đại học Khoa học và Công nghệ Pohang (Hàn Quốc); UknoWho của Đại học Công nghệ Nanyang (Singapore).

Bày tỏ niềm vui khi nhận huy chương Bạc, sinh viên Phạm Quốc Hùng, đại diện đội Sudo, Trường ĐH Công nghệ, ĐHQGHN chia sẻ, huy chương Bạc chưa phải là đích cuối cùng của nhóm, tuy nhiên đây cũng là sự nỗ lực của cả team trong suốt hành trình chinh phục thử thách ở cuộc thi quy mô toàn cầu này.

Là sinh viên Viện Trí tuệ Nhân tạo

thuộc Trường ĐH Công nghệ, ĐHQGHN được tham gia đấu trường quốc tế là niềm tự hào và là trải nghiệm đáng quý đối với sinh viên năm thứ nhất. Quốc Hùng cho biết, đây là cơ hội để nhóm học hỏi các thí sinh giỏi đến từ các nước mạnh như Hàn Quốc, Singapore... Giải thưởng lần này cũng là bài học về sự nỗ lực làm việc nhóm để có được thành công trong học tập và cuộc sống.

Phạm Quốc Hùng bày tỏ, đội tuyển Sudo gửi lời cảm ơn sâu sắc tới thầy cô của Viện Trí tuệ Nhân tạo, Trường ĐH Công nghệ, đặc biệt là người thầy hướng dẫn đã tạo điều kiện thuận lợi cả chi phí, phòng thí nghiệm, thời gian đồng hành để cả đội có cơ hội học hỏi.

ICPC Asia Pacific Championship 2024 quy tụ 195 sinh viên công nghệ thông tin chia làm 65 đội tuyển, 50 huấn luyện viên đến từ 40 trường đại học danh tiếng nhất từ các quốc gia: Nhật Bản, Hàn Quốc, Đài Loan, Singapore, Thái Lan, Indonesia và Việt Nam. Các đội tuyển đến Việt Nam tham dự Chung kết được lựa chọn từ top đầu tại các vòng loại ICPC khu vực tại: ICPC Asia Yokoham, Seoul, Jakarta và Hue City.

Cuộc thi sẽ tiếp tục khẳng định vị thế của Việt Nam trong khu vực Châu Á và thế giới về nguồn lực trẻ CNTT qua đó khẳng định khả

năng hội nhập của tuổi trẻ Việt Nam trong lĩnh vực CNTT-TT, trọng tâm là kỹ năng lập trình, thuật toán, hoàn thiện, làm việc nhóm và ngoại ngữ - những nền tảng cơ bản cho các chuyên gia CNTT tương lai. Kỳ thi ICPC với đẳng cấp toàn cầu sẽ từng bước đưa thương hiệu các trường đại học Việt Nam sánh vai trong top 100 trường đại học có chất lượng sinh viên CNTT hàng đầu trên thế giới.

Trong quá trình diễn ra cuộc thi, Trường ĐH Công nghệ, ĐHQGHN đã đảm bảo cơ sở vật chất và phương tiện kỹ thuật đầy đủ, đáp ứng yêu cầu cho kỳ thi theo tiêu chuẩn thi ICPC toàn cầu. Trường đã nỗ lực để có một kỳ thi công nghệ - kỹ thuật tốt nhất, tạo không khí ấn tượng nhất với các bạn trẻ tài năng về thuật toán và lập trình - nguồn nhân lực trẻ về CNTT chất lượng cao. Kỳ thi được vận hành toàn bộ trên các hệ thống chấm trực tuyến theo tiêu chuẩn quốc tế, hệ thống giám sát online VNOJ do CLB Olympic Việt Nam vận hành, GS. Rie Shigetomi Yamaguchi (Nhật Bản) làm Giám đốc kỹ thuật. Ban ra đề, Hội đồng giám khảo (HĐGK) gồm đại diện các chuyên gia hàng đầu đến từ các quốc gia trong khu vực, chủ tịch HĐGK là ông Jonathan Irvin Gunawan (Indonesia).

Tại lễ trao giải, GS.TSKH Nguyễn Đình Đức, Chủ tịch Hội đồng Trường ĐH Công nghệ, ĐHQGHN chia sẻ: "Chúng tôi vô cùng tự hào khi nhìn lại hành trình qua. Ngày hôm nay là lúc chúng ta tôn vinh những nỗ lực và sự

cố hiến không ngừng nghỉ của 65 đội tuyển. Điều thành công nhất là thông qua cuộc thi này, chúng tôi phát hiện được tài năng, thu hút và khuyến khích sinh viên trên toàn thế giới khám phá khả năng sáng tạo và niềm đam mê công nghệ của mình.

Đối với các thí sinh và huấn luyện viên, niềm đam mê và sự quyết tâm của các bạn chính là động lực tạo nên thành công của sự kiện này. Sự chăm chỉ và kiên trì của các bạn đã được chú ý và chúng tôi khen ngợi các bạn vì thành tích xuất sắc của các bạn".

Ông Nguyễn Thanh Thủy - Phó Chủ tịch Hội Tin học Việt Nam, Chủ tịch CLB các Khoa - Trường - Viện Công nghệ thông tin - Truyền thông Việt Nam bày tỏ vui mừng được chào đón tất cả các sinh viên đã quy tụ tại Trường ĐH Công nghệ, ĐHQGHN để tham gia Chung kết kỳ thi ICPC châu Á - Thái Bình Dương năm 2024.

"Đây là niềm tự hào to lớn không chỉ của Nhà trường mà là của đất nước Việt Nam khi lần đầu tiên đăng cai tổ chức ICPC châu Á - Thái Bình Dương, sau khi chúng tôi tổ chức kỳ thi khu vực Châu Á tại Việt Nam vào năm 2006" - GS.

Nguyễn Thanh Thủy bày tỏ.

GS. Nguyễn Thanh Thủy tin rằng, những sinh viên có mặt ở đây sẽ có một tương lai tươi sáng ở phía trước và khuyến khích các bạn nuôi dưỡng niềm đam mê lập trình, tạo nên tình bạn quốc tế và duy trì những trải nghiệm vô giá khi các bạn bước vào thế giới rộng lớn.

GS. Nguyễn Thanh Thủy cho biết, 13 đội thi giành chiến thắng chung kết hôm nay sẽ tiếp tục tham gia vào Vòng Chung kết Thế giới ICPC diễn ra tại Kazakhstan vào tháng 9 năm 2024.

Bà Veronika Soboleva, Giám đốc phát triển ICPC toàn cầu bày tỏ cảm ơn các tình nguyện viên đã hỗ trợ sự kiện này, cùng các đội tuyển đã tham gia kỳ thi. Đồng thời, sự đóng góp quan trọng của hội đồng khoa học, ban giám khảo và các chuyên gia hệ thống, đặc biệt là đơn vị đăng cai tổ chức - Trường ĐH Công nghệ, ĐHQGHN đã đem đến sự thành công cho kỳ thi lần này. Bà Veronika Soboleva hi vọng sau kỳ thi này, các bạn sẽ chia sẻ kinh nghiệm và trải nghiệm tại giải đấu với bạn học, để khuyến khích nhiều sinh viên tham gia những cuộc thi tiếp theo.

PHÁT ĐỘNG THÁNG THANH NIÊN 2024 VÀ HÀNH TRÌNH ĐẾN CÁC ĐỊA CHỈ ĐỎ ĐẦY CẢM XÚC

NGÀY 3/3/2024, TẠI HÀ NỘI, BAN THƯỜNG VỤ ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH ĐHQGHN ĐÃ TỔ CHỨC CHƯƠNG TRÌNH PHÁT ĐỘNG THÁNG THANH NIÊN NĂM 2024 VÀ HÀNH TRÌNH ĐẾN CÁC ĐỊA CHỈ ĐỎ. ĐÂY LÀ MỘT HOẠT ĐỘNG TRONG CHUỖI CÁC HOẠT ĐỘNG HƯỚNG TỚI KỶ NIỆM 93 NĂM NGÀY THÀNH LẬP ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH (26/3/1931 - 26/3/2024).

MINH TÙNG

Từ năm 2003, tháng Thanh niên được tổ chức nhằm phát huy tinh thần xung kích, tình nguyện, sáng tạo của đoàn viên, thanh niên để tham gia hoạt động vì lợi ích của cộng đồng, xã hội. Tháng Thanh niên năm 2024 với chủ đề “Thanh niên xung kích tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng” được Đoàn ĐHQGHN phát động với mong muốn phát huy vai trò của đoàn viên, thanh niên ĐHQGHN trong các công trình, phần việc, nâng cao ý thức, trách nhiệm xã hội của đoàn

viên, thanh niên, góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội Đoàn các cấp, Nghị quyết Đại hội Hội Sinh viên Việt Nam các cấp, thiết thực chào mừng kỉ niệm 93 năm Ngày thành lập Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và chào mừng Đại hội Đoàn nhiệm kì 2024-2027 của các cơ sở.

Phát biểu tại buổi lễ, đồng chí Hứa Thanh Hoa, Bí thư Đoàn ĐHQGHN đã gửi lời cảm ơn tới Đoàn cấp trên, Đảng ủy, Ban Giám đốc ĐHQGHN, lãnh đạo các ban chức năng, các đơn vị thành viên, trực thuộc ĐHQGHN đã luôn dành sự quan tâm đặc biệt đối với hoạt động Đoàn của ĐHQGHN và bày tỏ mong muốn sẽ tiếp tục nhận được sự quan tâm, hỗ trợ đối với công tác Đoàn và phong trào thanh niên ĐHQGHN. Bí thư Đoàn ĐHQGHN Hứa Thanh Hoa cũng đề nghị các cơ sở Đoàn tích cực triển khai và bám sát các nội dung trọng tâm như: Triển khai có hiệu quả các hoạt động tháng Thanh niên năm 2024 do Ban thường vụ Đoàn ĐHQGHN triển khai; Ứng dụng mạnh mẽ chuyển đổi số trong công việc của tháng Thanh niên, quản lí đoàn viên trên phần mềm quản lí đoàn viên; Tích cực tham mưu cấp ủy Đảng, chính quyền và phối hợp với các lực lượng xã hội nhằm chăm lo, hỗ trợ, phát triển đoàn viên.

Hành trình tới các địa chỉ đỏ là hoạt động nhằm bồi dưỡng, vun đắp tư tưởng chính trị cho đoàn viên, thanh

Trong tháng Thanh niên năm 2024, Đoàn ĐHQGHN sẽ tổ chức nhiều hoạt động tập trung cấp ĐHQGHN, cụ thể: Hành trình đến với các địa chỉ đỏ (thăm quan Bảo tàng Lịch sử Hồ Chí Minh và Bảo tàng Phụ nữ Việt Nam); Cuộc thi tìm hiểu chủ nghĩa Mác Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh “Con đường ánh sáng” lần thứ VII; Cuộc thi “Chi đoàn tôi là số 1” cho Khối các Chi đoàn; Ngày hội trồng cây của Tuổi trẻ ĐHQGHN gắn với hoạt động “Ngày Chủ nhật xanh”; Chương trình “Ngày hội Thủ lĩnh ĐHQGHN”; Trao giải thưởng “Ngôi sao xanh” cho các cán bộ Đoàn, Hội tiêu biểu cấp Chi đoàn, chi hội; Ra mắt Câu lạc bộ Thủ lĩnh trẻ ĐHQGHN; Tổ chức giải bóng đá nam, nữ sinh viên ĐHQGHN; Tổ chức tọa đàm “Thanh niên với Đảng, Đảng với Thanh niên”; Xây dựng các đội hình tình nguyện và triển khai Dự án “Học cùng sinh viên ĐHQGHN” cho học sinh dân tộc tỉnh Bắc Kạn.

Đây cũng là đợt thi đua cao điểm trong năm và là dịp để Tuổi trẻ ĐHQGHN cống hiến sức trẻ, phát huy được vai trò và tham gia thực hiện các nhiệm vụ chính trị của ĐHQGHN và Đoàn cấp trên, đồng thời là cơ hội, môi trường thuận lợi, lành mạnh để đoàn viên thanh niên, học sinh sinh viên ĐHQGHN rèn luyện, trải nghiệm, cống hiến và trưởng thành.

niên trong toàn ĐHQGHN, đồng thời giáo dục truyền thống yêu nước, vun đắp tinh thần chống giặc ngoại xâm của quân và dân ta, qua đó phát huy tinh thần đoàn kết, thi đua học tập, rèn luyện, công tác và hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.

Mở đầu cho chuỗi hành trình tới các địa chỉ đỏ, gần 100 cán bộ Đoàn chủ chốt của các đơn vị trong ĐHQGHN đã tới tham quan Bảo tàng Hồ Chí Minh với chuyên đề: Bác Hồ với thanh niên. Đoàn được tham quan các không gian trưng bày tái hiện lại tiểu sử của Bác từ thời thơ ấu và

niên thiếu tại quê hương Nghệ An từ năm 1890-1910, cho đến những kỉ vật trong suốt quãng thời gian hoạt động của Bác sau này.

Bên cạnh đó, đoàn cũng được xem bộ phim tư liệu “Người đi tìm hình của nước” và nghe các báo cáo chuyên đề về học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức phong cách Hồ Chí Minh về tinh thần học tập suốt đời và ý chí nghị lực vượt qua khó khăn thử thách của người thanh niên Nguyễn Tất Thành - Hồ Chí Minh. Chuyên đề đã cung cấp những kiến thức cơ bản về lịch sử ra đi tìm đường cứu

nước của Bác và tấm gương tự học tập suốt đời của Người.

Cũng trong khuôn khổ chương trình hành trình đến với các địa chỉ đỏ, Đoàn ĐHQGHN đã tới thăm quan Bảo tàng Phụ nữ với chủ đề: Phụ nữ trong gia đình và Phụ nữ trong lịch sử, cùng hoạt động thăm quan, tìm hiểu về kỉ vật của 10 cô gái Ngã ba Đồng Lộc. Tại đây, đoàn cũng được xem vở diễn “Huyền thoại tuổi thanh xuân” tái hiện lại vùng trọng điểm Ngã ba Đồng Lộc năm 1968, trên tuyến đường huyết mạch 15A, nơi 10 nữ Anh hùng liệt sĩ tiểu đội 4-C552 Thanh niên xung phong đã sống, chiến đấu và hi sinh khi thực hiện nhiệm vụ bảo đảm liên tục thông đường cho các đoàn xe chở vũ khí, lương thực từ miền Bắc vào chiến trường miền Nam. Dù chỉ là vở diễn tái hiện, nhưng không gian Ngã ba Đồng Lộc hiện ra trước mắt người xem phản ánh được sự gian khổ, ác liệt của một giai đoạn bi tráng nhưng hào hùng của dân tộc, tỏa sáng trong đó lý tưởng cao đẹp, lòng yêu nước và những giá trị nhân bản của người Việt Nam nói chung, phụ nữ Việt Nam nói riêng, sẵn sàng hy sinh tất cả vì độc lập, tự do, vì sự nghiệp thống nhất đất nước.

Theo tác giả kịch bản và đạo diễn Lê Quý Dương, vở diễn đã tái hiện lại chiến trường khốc liệt qua hình ảnh, ánh sáng, hiệu ứng 3D vô cùng chân thực, giúp khán giả trải nghiệm và hình dung một cách trọn vẹn hơn qua tiếng quân đi, tiếng xe tăng ga vượt trọng điểm, tiếng bom nổ và tiếng hát bài ca mở đường của các cô gái trẻ nơi mặt trận. Vở diễn đã gửi gắm những thông điệp về tuổi trẻ không ngại hi sinh vì đất nước, và “Huyền thoại tuổi thanh xuân” là sự tưởng nhớ, thành kính biết ơn những nữ liệt sĩ Việt Nam anh hùng.

HƯỞNG ỨNG LỜI DẠY “VÌ LỢI ÍCH MƯỜI NĂM TRỒNG CÂY, VÌ LỢI ÍCH TRĂM NĂM TRỒNG NGƯỜI” CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH, NGÀY 24/3/2024, TẠI HÒA LẠC, ĐHQGHN ĐÃ PHỐI HỢP CÙNG TẠP CHÍ TÀI NGUYÊN VÀ MÔI TRƯỜNG, ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH TẬP ĐOÀN BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG VIỆT NAM TỔ CHỨC CHƯƠNG TRÌNH TRỒNG CÂY XANH TẠI ĐHQGHN - TRƯỜNG XANH 2024. ĐÂY LÀ DỰ ÁN CỘNG ĐỒNG NHẪM GÓP PHẦN TUYÊN TRUYỀN GIÁO DỤC THẾ HỆ TRẺ TRỒNG CÂY XANH BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG XANH - SẠCH - ĐẸP, NÂNG CAO Ý THỨC VÀ HÀNH ĐỘNG NGAY TỪ KHI CÒN TRẺ VỀ VIỆC BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG SỐNG, GÓP PHẦN VÀO VIỆC ỨNG PHÓ KHẨN CẤP VỚI BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU.

Thông điệp của Chương trình Trường xanh 2024 nhằm định hướng cho các sinh viên tại ĐHQGHN hiểu được tầm quan trọng của cây xanh đối với cuộc sống, nâng cao tình yêu thiên nhiên, xây dựng nhận thức về bảo vệ môi trường và hệ sinh thái. Chương trình năm nay được triển khai thực hiện bởi Tạp chí Tài nguyên và Môi trường, Đoàn Thanh niên Tập đoàn Bưu chính Viễn

thông Việt Nam và ĐHQGHN.

Phát biểu khai mạc chương trình, Phó Trưởng Ban Xúc tiến đầu tư Vũ Tuấn Anh cho biết, Chương trình trồng cây xanh tại ĐHQGHN là một hoạt động ý nghĩa nhằm hưởng ứng lời kêu gọi của Thủ tướng Chính phủ, Bộ Tài nguyên và Môi trường về trồng cây phủ xanh đất nước. ĐHQGHN là đơn vị tiên phong trong triển khai Mô hình giáo dục toàn diện, với mục tiêu đổi mới, nâng cao chất lượng đào tạo. Bên cạnh các kỹ năng về giáo dục kiến thức, ĐHQGHN cũng chú trọng triển khai các hoạt động ngoài trời dành cho sinh viên, giúp các em có thể tìm hiểu, quan sát môi trường sống của thực vật trong tự nhiên. Ông Vũ Tuấn Anh cũng gửi lời cảm ơn tới các cá nhân và tập thể đã hỗ trợ và tạo điều kiện để ĐHQGHN có thể tiếp tục phủ xanh không gian học tập tại Hòa Lạc, tạo môi trường học tập xanh, sạch, trong lành.

PHỦ XANH HÒA LẠC VỚI CHIẾN DỊCH TRƯỜNG XANH 2024 CÙNG SINH VIÊN ĐHQGHN

👉 THU HIỆN

Trong tình trạng các chỉ số về môi trường và ô nhiễm không khí của thành phố Hà Nội ngày càng xấu đi, việc duy trì cây xanh trong trường học là điều vô cùng cần thiết giúp điều hòa không khí, lọc sạch bụi mịn, tạo bóng mát và góp phần ứng phó với biến đổi khí hậu. Môi trường học tập tốt sẽ giúp chất lượng học tập của sinh viên ngày càng được nâng cao.

Tại buổi lễ, Tổng biên tập Tạp chí Tài nguyên và Môi trường Đào Xuân Hưng bày tỏ niềm vui mừng khi được đồng hành và triển khai một chương trình ý nghĩa như Trường xanh 2024 tại ĐHQGHN. Đây là hoạt động nhằm hưởng ứng Tết trồng cây - đời đời nhớ ơn Bác Hồ, đồng thời cũng truyền tải thông điệp giữ gìn môi trường, trồng cây phủ xanh cảnh quan, thích ứng với biến đổi khí hậu tới các em sinh viên tại ĐHQGHN. Đại diện Tạp chí Tài nguyên và Môi trường cho biết đây là lần thứ 2 đơn vị này phối hợp cùng ĐHQGHN triển khai chương trình trồng cây xanh tại Khu đô thị ĐHQGHN tại Hòa Lạc.

Trong khuôn khổ chương trình, Ban tổ chức và các em học sinh, sinh viên đang học tập tại Hòa Lạc đã cùng nhau trồng 1.150 cây xanh bao gồm: 300 cây chò chỉ, 200 cây sưa, 200 cây xoài, 100 cây mít, 150 cây sấu và 200 cây mua úc. Đây là các loại cây nằm trong danh mục đề xuất từ phía ĐHQGHN, cũng thuộc hoạt động phủ xanh Khu đô thị ĐHQGHN với ý tưởng kêu gọi trồng 10.000 cây xanh của Giám đốc ĐHQGHN.

Việc “tự tay” tham gia trồng các cây xanh tại khuôn viên ĐHQGHN cũng giúp các bạn sinh viên có những hoạt động ý nghĩa khi được góp công sức nhỏ bé vào việc thay đổi diện mạo của Khu đô thị ĐHQGHN tại Hòa Lạc. Bạn Ngọc Hoa, sinh viên năm nhất Khoa Luật Kinh doanh, Trường ĐH Luật, ĐHQGHN cho biết bản thân bạn rất háo hức khi được cùng thầy cô và các bạn tham gia vào các hoạt động trồng cây xanh, góp phần làm đẹp cho khu vực giảng đường cũng như không gian học tập của chính các sinh viên tại trường. “Em mong rằng mỗi cây xanh mà chúng em trồng sẽ lớn lên theo năm tháng, phát triển và cho bóng mát, trái ngọt tới chính những thế hệ sinh viên tiếp nối sau này”.

Ngày 10/4/2024, tổ chức giáo dục Quacquarelli Symonds (QS) công bố kết quả bảng xếp hạng các trường đại học theo 55 lĩnh vực thuộc 5 nhóm lĩnh vực của 1.561 cơ sở giáo dục đại học với khoảng 19.100 chương trình đào tạo ở các trường đại học.

Trong Bảng xếp hạng QS thế giới theo lĩnh vực năm 2024 (QS WUR by subject 2024), ĐHQGHN tiếp tục duy trì vị thế tại các lĩnh vực mũi nhọn và gia tăng thêm 01 lĩnh vực xếp hạng (lên tổng số 07 lĩnh vực) so với năm 2023. Trong 07 lĩnh vực của ĐHQGHN được xếp hạng trong QS WUR by subject 2024,

QS WUR by subject 2024

ĐHQGHN CÓ THÊM 2 LĨNH VỰC ĐƯỢC XẾP HẠNG

BÙI TRÍ

có 2 lĩnh vực mới được xếp hạng là Kỹ thuật Dầu khí (Petroleum Engineering) - top 101-150 và Kinh tế và Kinh tế lượng (Economics & Econometrics) - top 451-500.

Nhóm lĩnh vực Kỹ thuật và Công nghệ (Engineering & Technology) tiếp tục là nhóm có nhiều lĩnh vực được xếp hạng nhất với 4 lĩnh vực được xếp hạng (trong đó 2 lĩnh vực giữ vị trí, 1 lĩnh vực gia tăng vị trí xếp hạng và 1 lĩnh vực mới).

- Lĩnh vực Khoa học máy tính và hệ thống thông tin (Computer Science & Information Systems) tiếp tục duy trì vị trí trong top 501-550 trong 3 kỳ xếp hạng liên tiếp với điểm xếp hạng gia tăng từ 51,9 điểm lên 54 điểm ở kỳ xếp hạng năm 2024.
- Lĩnh vực Cơ kỹ thuật, hàng không và chế tạo (Engineering – Mechanical, Aeronautical & Manufacture) tiếp tục duy trì vị trí trong top 501-530, với 51,5 điểm.
- Lĩnh vực Kỹ thuật điện và điện tử (Engineering

– Electrical & Electronic) gia tăng vị trí xếp hạng lên top 451-500 với mức điểm gia tăng từ 51,4 lên 54,3 điểm.

- Lĩnh vực Kỹ thuật Dầu khí (Petroleum Engineering) trong lần đầu tiên được xếp hạng có vị trí trong top 101-150 thế giới.
- Nhóm lĩnh vực Khoa học Tự nhiên (Natural Sciences): lĩnh vực Toán học duy trì vị trí xếp hạng trong top 351-400 trong 3 kỳ xếp hạng liên tiếp.
- Nhóm lĩnh vực Khoa học xã hội và quản lý (Social Sciences & Management) gia tăng số lượng lĩnh vực được xếp hạng khi lĩnh vực Kinh tế và Kinh tế lượng (Economics & Econometrics) lần đầu tiên được xếp hạng.
- Lĩnh vực Kinh doanh và Khoa học quản lý (Business & Management Studies) có sự tụt giảm về vị trí xếp hạng khi được xếp hạng ở top 551-600 thế giới – tuy nhiên có sự gia tăng về điểm xếp hạng từ 53,6 điểm lên 55,6 điểm ở kỳ xếp hạng năm 2024.
- Lĩnh vực Kinh tế và Kinh tế lượng (Economics & Econometrics) trong lần đầu tiên được xếp hạng có vị trí trong top 451-500 thế giới.

MỞ CỔNG ĐĂNG KÝ THI

đánh giá năng lực lần thứ hai

CHO CÁC ĐỢT THI DIỄN RA

TRONG tháng 5 và 6 năm 2024

ĐHQGHN TIẾP TỤC MỞ CỔNG ĐĂNG KÝ THI ĐÁNH GIÁ NĂNG LỰC (HSA) LẦN THỨ HAI TỪ 9H00 NGÀY 06/3/2024 ĐỂ CÁC THÍ SINH CHỌN CÁC ĐỢT THI DIỄN RA TRONG THÁNG 5 VÀ 6 NĂM 2024. CÓ KHOẢNG 51.800 CHỖ DỰ KIẾN CHO CÁC ĐỢT THI NÀY. CÁC ĐỊA ĐIỂM THI ĐẶT TẠI 11 TỈNH THÀNH: HÀ NỘI, THÁI NGUYÊN, HƯNG YÊN, HẢI DƯƠNG, NAM ĐỊNH, NINH BÌNH, THÁI BÌNH, HẢI PHÒNG, THANH HÓA, NGHỆ AN, HÀ TĨNH.

 MINH LONG

Theo ghi nhận, thí sinh đăng ký dự thi đến từ 58 tỉnh thành trong cả nước, 10 tỉnh thành có số lượng thí sinh đăng ký vượt trội gồm Hà Nội (36,1%), Nam Định (6,7%), Thái Bình (5,8%), Thanh Hóa (5,4%), Nghệ An (5,1%), Hải Dương (4,9%), Hưng Yên (4,3%), Hải Phòng (4,1%), Bắc Giang (3,6%), Vĩnh Phúc (3,6%), Bắc Ninh (3,4%).

Theo thống kê từ Trung tâm Khảo thí ĐHQGHN đến 10h50 ngày 06/3/2024, tổng số hồ sơ thí sinh ghi nhận trên hệ thống là 146.842, trong đó có 60.933 thí sinh năm 2023 và 85.909 thí sinh năm 2024. Số thí sinh đã hoàn thành việc chọn ca thi là 95.058, đạt 99% số chỗ thiết kế của 6 đợt thi năm 2024. Thời điểm 9h42 có số lượng truy cập lớn nhất là 83.667 tài khoản sử dụng, 204.189 tài khoản truy cập trên nhiều thiết bị khiến các thí sinh bị gián đoạn đăng ký. Việc một tài khoản đăng ký dự thi chỉ đăng nhập được trên một thiết bị duy nhất tại cùng thời điểm đã kiểm soát tốt tài nguyên công nghệ thông tin, giảm thiểu tình trạng

ngheñ mạng, đáp ứng tối đa nhu cầu của thí sinh. Thí sinh không thể sửa hoặc thay đổi họ tên, ngày sinh, giới tính, số căn cước công dân, ảnh chân dung, ảnh căn cước công dân trong hồ sơ sau khi chọn ca thi. Lệ phí dự thi có thể nộp trong vòng 96 giờ kể từ khi chọn ca thi qua hệ thống thanh toán trực tuyến miễn phí giao dịch.

Đến 10h15 cùng ngày, các địa điểm thi ở Hà Nội hầu như đã kín chỗ. Các địa điểm thi tại các tỉnh thành vẫn còn chỗ trống cho thí sinh tỉnh xa. Cổng đăng ký thi HSA tiếp tục mở đến khi ca thi đủ số lượng thí sinh dự thi hoặc đóng trước 14-18 ngày thi chính thức. Trung tâm Khảo thí ĐHQGHN sẽ thông báo số báo

danh, phòng thi, địa điểm thi trên tài khoản dự thi của thí sinh trước 7 ngày thi.

Theo kế hoạch tổ chức thi năm 2024, đợt thi đầu tiên (HSA 401) diễn ra ngày 23 và 24/3/2024. Vật dụng được mang vào phòng thi gồm thẻ Căn cước công dân, 01 quyển Atlas địa lý Việt Nam (không có thêm bất kỳ ký tự nào khác), 01 máy tính đơn giản cầm tay không có chức năng soạn thảo văn bản và không có thể nhớ để lưu dữ liệu, không có chức năng thu phát truyền tin và chỉ thực hiện được các phép tính số học, các phép tính lượng giác và các phép tính đơn giản.

ĐHQGHN DỰ KIẾN THÀNH LẬP HỘI ĐỒNG ĐẠO ĐỨC TRONG NGHIÊN CỨU

NHẪM NÂNG CAO NHẬN THỨC VỀ VAI TRÒ CỦA THÀNH VIÊN HỘI ĐỒNG ĐẠO ĐỨC NGHIÊN CỨU, NGHIÊN CỨU VIÊN, CÁC CÁN BỘ QUẢN LÝ KHOA HỌC TRONG VIỆC HỖ TRỢ TUÂN THỦ ĐẠO ĐỨC TRONG NGHIÊN CỨU, NGÀY 19/03/2024, TẠI HÒA LẠC, ĐHQGHN PHỐI HỢP VỚI DỰ ÁN DỰ ÁN HỢP TÁC ĐỔI MỚI GIÁO DỤC ĐẠI HỌC (PHER - PARTNERSHIP FOR HIGHER EDUCATION REFORM) TỔ CHỨC HỘI THẢO TẬP HUẤN VỀ ĐẠO ĐỨC NGHIÊN CỨU VÀ LIÊM CHÍNH HỌC THUẬT.

👉 BẢO AN

Trưởng ban Khoa học Công nghệ Trần Thị Thanh Tú cho biết, trong suốt 3 năm triển khai Dự án PHER tại ĐHQGHN đã mang đến những chương trình, hoạt động hiệu quả, hỗ trợ cho đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý, nhà khoa học, giảng viên, nghiên cứu sinh của ĐHQGHN, góp phần nâng cao năng lực nghiên cứu, năng lực giảng dạy, xây dựng và phát triển hệ thống quản trị đại học, tăng cường kết nối với doanh nghiệp.

Bà cho biết, chủ đề của hội thảo bám sát 4 trụ cột của Dự án PHER gồm: đổi mới quản trị đại học; nâng cao chất lượng giảng dạy; tăng cường năng lực nghiên cứu và đổi mới sáng tạo; thúc đẩy liên kết đại học - doanh nghiệp. Tăng cường năng lực nghiên cứu, tiềm lực khoa học không chỉ góp phần thể hiện trách nhiệm xã hội của ĐHQGHN mà còn là điều kiện quan trọng trong quá trình ĐHQGHN phát triển trở thành đại học trong nhóm 500 đại học hàng đầu thế giới vào năm 2030.

Cũng tại hội thảo, Phó Giám đốc dự án

PHER Nguyễn Thị Mai Phương nhấn mạnh, hiện nay, vấn đề đạo đức nghiên cứu về con người và liêm chính học thuật vẫn là một khía cạnh mới tại Việt Nam. Trong Chiến lược phát triển ĐHQGHN đến năm 2030, tầm nhìn 2045, ĐHQGHN đã và đang xây dựng mô hình đại học nghiên cứu và đổi mới sáng tạo, phù hợp với yêu cầu, chủ trương và đường lối của Đảng và Nhà nước. Vì vậy, việc thành lập hội đồng đạo đức trong nghiên cứu tại ĐHQGHN là vô cùng cấp thiết. Bà Mai Phương cũng bày tỏ hi vọng hội thảo lần này sẽ có những trao đổi thú vị và mang lại nhiều kiến thức cần thiết cho các cán bộ tham dự chương trình.

Tại buổi tham luận, ông John R. Baumann từ Đại học Indiana đã có những chia sẻ về vai trò của các thành viên Hội đồng đạo đức nghiên cứu; tập huấn về ứng xử có trách nhiệm trong nghiên cứu, vai trò của các cán bộ quản lý khoa học trong việc hỗ trợ tuân thủ đạo đức nghiên cứu. Ông nhấn mạnh, liêm chính là nền tảng của niềm tin và sự tôn trọng trong cộng đồng học

thuật và là điều kiện tiên quyết cho sự phát triển khoa học lành mạnh. Bài thuyết trình của ông đã làm sáng tỏ các nguyên tắc và quy trình bảo vệ chủ thể con người trong nghiên cứu, đặc biệt qua Chương trình bảo vệ Nghiên cứu Con người.

Chương trình bảo vệ Nghiên cứu Con người là một phần quan trọng của cơ sở hạ tầng nghiên cứu tại các trường đại học. Sứ mệnh của chương trình này là tôn trọng lợi ích của đối tượng nghiên cứu. Mỗi bài nghiên cứu luôn cần đảm bảo tính chính xác, tuân thủ đạo đức nghiên cứu và đảm bảo mang lại lợi ích cho xã hội. Người làm nghiên cứu cũng cần xác định rõ nghiên cứu là đóng góp khối kiến thức chung nhằm phát triển nhân loại.

Trong khuôn khổ cuộc hội thảo cũng đã diễn ra các hoạt động trao đổi và hỏi đáp sôi nổi giữa các chuyên gia của PHER và các giảng viên, nghiên cứu sinh của ĐHQGHN.

Dự án PHER nằm trong khuôn khổ Chương trình

hỗ trợ phát triển giáo dục đại học của Cơ quan Phát triển Quốc tế Hoa Kỳ (USAID), là sáng kiến kéo dài 5 năm từ 2022 đến 2026 nhằm nâng cao năng lực để 3 cơ sở giáo dục đại học trọng điểm của Việt Nam (Đại học Quốc gia Hà Nội, Đại học Quốc gia Tp.HCM, Đại học Đà Nẵng) phát triển bền vững và tự chủ hơn trong các lĩnh vực quản trị, đào tạo, nghiên cứu và kết nối với doanh nghiệp, đáp ứng nhu cầu về nhân lực phục vụ cho công cuộc công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế của Việt Nam. Dự án do USAID tài trợ theo hình thức hỗ trợ kỹ thuật không hoàn lại và giao cho Đại học Indiana, Hoa Kỳ làm đơn vị thực hiện.

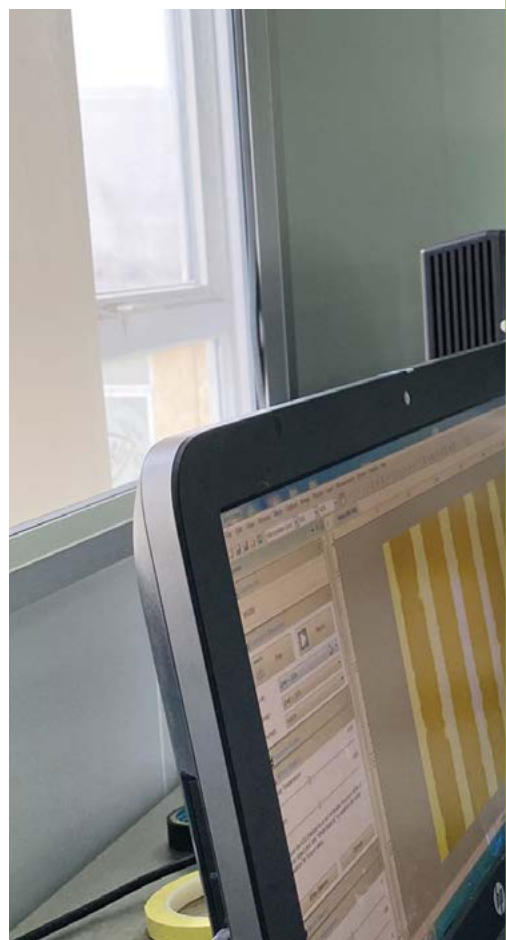

NGHIÊN CỨU SINH GIÀNH HỌC BỔNG SYLFF VỚI NGHIÊN CỨU TÌM RA VẬT LIỆU LÀM MÁT BỀ MẶT ÍT TIÊU HAO NĂNG LƯỢNG

👍 MINH KHUÊ

PHẠM THỊ HỒNG - NGHIÊN CỨU SINH (NCS) NGÀNH VẬT LÝ CHẤT RẮN, TRƯỜNG ĐH KHOA HỌC TỰ NHIÊN, ĐHQGHN LÀ MỘT TRONG HAI NCS ĐƯỢC TRAO HỌC BỔNG CỦA QUỸ HỌC BỔNG LÃNH ĐẠO TRẺ RYOICHI SASAKAWA, NHẬT BẢN (SYLFF) NĂM HỌC 2023 - 2024.

PHẠM THỊ HỒNG VÀ CÁC CỘNG SỰ ĐÃ THỰC HIỆN ĐỀ TÀI: "NGHIÊN CỨU HIỆU ỨNG LÀM MÁT BỨC XẠ SỬ DỤNG VẬT LIỆU THUẦN ĐIỆN MÔI ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG" VỚI MỤC ĐÍCH TÌM RA VẬT LIỆU LÀM MÁT BỀ MẶT MÀ KHÔNG TIÊU HAO NĂNG LƯỢNG, TỪ ĐÓ GIÚP GIẢM TIÊU THỤ ĐIỆN NĂNG CHO VIỆC LÀM MÁT KHÔNG KHÍ, GIẢM LƯỢNG KHÍ THẢI CO₂ TRONG MÔI TRƯỜNG DO THIẾT BỊ LÀM MÁT GÂY RA VÀ TẠO MÔI TRƯỜNG MÁT CHO MỌI NGƯỜI TRONG MÙA HÈ.

Hồng cho biết, khi còn ngồi trên ghế nhà trường, cô đã có niềm đam mê Vật lý và quyết định theo học tại Trường ĐH Khoa học Tự nhiên, một trong những trường hàng đầu về nghiên cứu cơ bản. Trong 4 năm học đại học, niềm đam mê khoa học ngày càng lớn hơn khi Hồng tham gia các lớp học và làm khóa luận tốt nghiệp, được tiếp xúc với nhiều dự án khoa học hấp dẫn và được học hỏi rất nhiều các kỹ năng nghiên cứu khi cùng làm việc với các thầy cô tại Trường.

“Sau khi tốt nghiệp đại học, niềm đam mê khoa học của tôi càng lớn hơn nên tôi tiếp tục học lên bậc cao hơn. Tôi đã tham gia các dự án khoa học cùng các thầy cô, hướng dẫn sinh viên và trao đổi nghiên cứu

khoa học ở nước ngoài để thỏa mãn niềm đam mê khoa học của mình. Đồng thời, tôi cũng hy vọng các kết quả nghiên cứu khoa học cơ bản được khai thác vào ứng dụng thực tiễn”, Phạm Thị Hồng cho hay.

VẬT LIỆU LÀM MÁT BỀ MẶT ÍT TIÊU HAO NĂNG LƯỢNG

Tại Việt Nam, nhu cầu sử dụng điện để làm mát không khí vào mùa hè là rất cao, trong khi đó tình trạng thiếu điện cho sinh hoạt ngày càng gia tăng. Hầu hết mọi người đều lựa chọn các thiết bị làm mát để làm mát không khí như điều hòa, quạt điều hòa. Vì vậy, năng lượng tiêu thụ điện tăng mạnh vào mùa hè dẫn đến tình trạng thiếu điện và ảnh hưởng đến môi trường. Các nhà nghiên cứu tính toán rằng, điều hòa không khí là nguyên nhân

thải ra tương đương 1.950 triệu tấn carbon dioxide (CO₂) mỗi năm, tương đương 3,94% lượng phát thải khí nhà kính toàn cầu. Vấn đề nóng lên toàn cầu đang là vấn đề nghiêm trọng, được quan tâm của mọi quốc gia trên thế giới và Việt Nam.

Để giải quyết vấn đề này, Phạm Thị Hồng và các cộng sự đề xuất đề tài: “Nghiên cứu hiệu ứng làm mát bức xạ sử dụng vật liệu thuần điện môi định hướng ứng dụng” với mục đích là giảm tiêu thụ điện năng cho việc làm mát không khí, giảm lượng khí thải CO₂ trong môi trường do thiết bị làm mát gây ra và tạo môi trường mát cho mọi người trong mùa hè. Mục tiêu của đề tài là tìm ra vật liệu làm mát bề mặt mà không tiêu hao năng lượng. Từ đó, lớp phủ làm mát

Quý học bổng lãnh đạo trẻ Ryoichi Sasakawa (Sylff) là sáng kiến hợp tác của Quỹ Nippon - đơn vị tài trợ và Quỹ Nghiên cứu Chính sách Tokyo - đơn vị quản lý chương trình. Sylff được lấy cảm hứng từ tầm nhìn của Ryoichi Sasakawa, nhà từ thiện và chủ tịch sáng lập của Quỹ Nippon và được khởi xướng vào năm 1987 để hỗ trợ những sinh viên xuất sắc có tiềm năng lãnh đạo cao theo đuổi nghiên cứu sau đại học về khoa học cơ bản. Tại Việt Nam, ĐHQGHN và ĐHQG Tp. Hồ Chí Minh vinh dự là 2 trong 69 trường đại học danh tiếng từ 44 quốc gia trên thế giới nhận sự hỗ trợ của Quỹ Nippon làm quý học bổng bồi dưỡng các tài năng trẻ đáp ứng nhu cầu phát triển của đất nước.

giúp giảm chi phí làm mát cho các công trình xây dựng tiết kiệm điện lên tới 30%. Vì vậy, vật liệu làm mát thụ động sẽ giúp tiết kiệm năng lượng làm mát, đặc biệt vào mùa hè khi nhu cầu điện tăng cao. Năm 2023, tình trạng thiếu điện trầm trọng, trong khi nhu cầu làm mát không khí sẽ cao trong mùa hè. Lớp phủ làm mát thụ động sẽ giúp tiết kiệm chi phí làm mát. Bài toán cần giải quyết là giảm lượng khí thải CO₂ và điện năng tiêu thụ để làm mát không khí. Hơn nữa, vật liệu làm

mát bức xạ đóng góp trong mục tiêu "Net Zero" trên toàn thế giới và giảm chứng chỉ carbon-neutral để bảo vệ môi trường. Khi vấn đề này được giải quyết, nhiều người đã có được không gian sống thoải mái trong mùa hè.

Trong hai năm nghiên cứu đề tài này, nhóm nghiên cứu của Hồng đã thành công với các sản phẩm làm mát thụ động dựa trên các hạt có kích thước khác nhau trộn trong nền nhựa acrylic. Nó có khả năng phản xạ hoàn toàn đến 98% năng lượng bức xạ mặt trời chiếu đến trong

vùng bước sóng từ 0.3 - 2.5 μm và bức xạ chọn lọc đến 93% trong vùng trong suốt của khí quyển trong vùng bước sóng từ 8 - 13 μm. Do đó, nhiệt độ bề mặt được phủ lớp làm mát thụ động xấp xỉ bằng nhiệt độ bóng râm vào ban ngày và thấp hơn nhiệt độ không khí từ 2 - 8°C vào ban đêm. Từ kết quả này, nhóm khẳng định rằng vật liệu làm mát thụ động sẽ là một giải pháp chống nóng và làm mát vào mùa hè. Nhóm tin tưởng rằng, lớp phủ làm mát đóng góp giảm tiêu thụ điện năng và khí thải CO₂. Hơn nữa, vật liệu này không có khí thải như chlorofluorocarbons (CFC) và hydrochlorofluorocarbons (HCFC) gây ô nhiễm từ máy điều hòa không khí và làm hỏng tầng ozone. Từ đó, vật liệu làm mát thụ động đóng góp vào vấn đề bảo vệ môi trường. Đồng thời, vật liệu này không tốn năng lượng nên có khả năng ứng dụng trong phạm vi rộng và có thể phủ lên các bề mặt khác nhau như tôn, tường, gỗ, xi măng... cũng như thi công dễ dàng. Do đó, vật liệu làm mát có thể được sử dụng cho các nhà dân ở các khu vực có khí hậu nóng, khắc nghiệt, người dân ở vùng sâu, vùng xa có nền kinh tế khó khăn; được sử dụng để giải quyết vấn đề làm mát cho vật nuôi, giúp cải thiện năng suất sản xuất chăn nuôi.

Mặt khác, vật liệu làm mát có nhiệt độ thấp hơn nhiệt độ không khí vào ban đêm từ 2 - 5°C do khả năng bức xạ sóng điện từ ra thẳng ngoài vũ trụ trong vùng cửa sổ trong suốt khí quyển từ 8 - 13 μm. Đây sẽ là kết quả đầy tiềm năng trong việc ứng dụng thu nước sạch từ thiên nhiên. Do bề mặt có nhiệt độ thấp hơn nhiệt độ không khí dưới bóng râm, nó có khả năng ngưng tụ hơi nước vào ban đêm. Thí nghiệm này rất phù hợp đối với vùng cao nơi thiếu nước sinh hoạt

và tưới tiêu, hoặc nơi đảo xa nơi thiếu nguồn nước ngọt. Vì vậy, Hồng và cộng sự đang xây dựng và thiết kế thiết bị thu nước, dự kiến kết quả là 2-3 lít nước trong 1 đêm. Nguồn nước này cung cấp nước tưới tiêu cho người dân hoặc qua bộ lọc để thành sản phẩm nước uống hàng ngày. Đây sẽ là giải pháp đầy tiềm năng trong việc giải quyết vấn đề thiếu hụt nguồn nước sạch ở vùng đảo và vùng cao.

Đề tài của Phạm Thị Hồng được Quỹ Nippon, Nhật Bản và ĐHQGHN đánh giá có tính ứng dụng cao, hứa hẹn đóng góp cho giải quyết các vấn đề xã hội như sinh kế, bảo vệ môi trường, phát triển bền vững cho không chỉ Việt Nam mà còn cho thế giới, phù hợp với triết lý và mục tiêu của Học bổng Sylff và Quỹ Nippon cũng như thỏa thuận giữa Quỹ Nippon, Quỹ Tokyo và ĐHQGHN.

MÔI TRƯỜNG NGHIÊN CỨU GIÚP PHÁT HUY TỐI ĐA KHẢ NĂNG NGHIÊN CỨU, SÁNG TẠO

Phạm Thị Hồng cho biết cô rất vinh dự khi được nhận học bổng Sylff. Do một số phép đo trong quá trình làm nghiên cứu phải thực hiện ở nước ngoài với chi phí cao

nên Hồng sẽ dùng học bổng này một phần làm học phí, một phần chi trả cho việc đo đạc các mẫu thí nghiệm.

“Tôi sẽ tiếp tục con đường nghiên cứu khoa học và tìm ra nhiều loại vật liệu có ứng dụng thực tiễn cao. Mục tiêu là đưa các sản phẩm nghiên cứu trong phòng thí nghiệm có thể thương mại hóa và có ứng dụng được vào đời sống”, Phạm Thị Hồng bày tỏ.

Trong quá trình học tập và nghiên cứu tại ĐHQGHN, các nghiên cứu của Hồng được tiến hành chủ yếu tại Trung tâm Nano và Năng lượng, Trường ĐH Khoa học Tự nhiên. Phạm Thị Hồng cùng các nghiên cứu viên khác được sử dụng cơ sở vật chất sẵn có, chế tạo mẫu và thực hiện các phép đo quang học, nhiệt học cơ bản từ máy móc của Khoa Vật lý và Trường ĐH Khoa học Tự nhiên.

Phạm Thị Hồng chia sẻ: “Các giảng viên của Trường ĐH Khoa học Tự nhiên với chuyên môn giỏi luôn hỗ trợ chúng tôi trong quá trình nghiên cứu và phân tích dữ liệu đo đạc. Nhà trường cũng tạo điều kiện sử dụng các thiết bị có sẵn tại Trường cũng như luôn thông báo về những chương trình trao đổi và học bổng, tạo điều kiện cho chúng tôi phát triển không những trong nước mà còn ở nước ngoài. Với tiềm năng mạnh mẽ về khoa học công nghệ và nguồn nhân lực chất lượng cao, ĐHQGHN tạo điều kiện và môi trường thuận lợi để các nhà nghiên cứu phát huy tối đa khả năng nghiên cứu, sáng tạo, đẩy mạnh thương mại hóa các kết quả nghiên cứu ra ngoài xã hội”.

THẾ GIỚI

VUCA

VỚI KHOA HỌC LIÊN NGÀNH

VÀ CÁC TRƯỜNG PHÁI TRONG
KHOA HỌC XÃ HỘI

Cách đây ba thập niên, Ban Giám hiệu Trường Đại học Tổng hợp, nay là Trường ĐH Khoa học Xã hội và Nhân văn, đã mong muốn tổ chức một môn học mang tên Các trường phái trong khoa học xã hội dành cho khối sau đại học. Điều này được GS. Phạm Hồng Tung chia sẻ: "Khi tôi mới về nước, Ban Giám hiệu đã đề xuất triển khai môn học này. Nhưng thời gian trôi đi, cho tới bây giờ điều này mới trở thành hiện thực. Đây là một nỗ lực không biết mệt mỏi của các thế hệ lãnh đạo Trường ĐH Khoa học Xã hội và Nhân văn đúng như PGS.TS Bùi Thành Nam cho biết, đây là sự khẳng định tầm nhìn của lãnh đạo Nhà trường và là một công việc vô cùng khó khăn nhưng Ban Giám hiệu vẫn quyết tâm làm."

LIÊN NGÀNH VÀ XUYÊN NGÀNH SẼ LÀ XU HƯỚNG CĂN BẢN TRONG BỐI CẢNH HỆ SINH THÁI ĐẠI HỌC ĐƯỢC VẬN HÀNH THEO PHƯƠNG CHÂM KẾT NỐI VÀ ĐỔI MỚI - SÁNG TẠO.

PGS.TS. ĐINH HỒNG HẢI

PGS.TS Đặng Thị Thu Hương, Phó Hiệu trưởng Nhà trường đã nhận định, để khái quát hóa được các trường phái trong khoa học xã hội là một thách thức không hề nhỏ đối với những người thực hiện nhưng chúng ta sẽ vừa làm vừa điều chỉnh để hướng tới một học phần "xương sống" trong khoa học xã hội & nhân văn lần đầu tiên được giảng dạy ở Việt Nam. Để giải quyết vấn đề này, GS.TS Nguyễn Văn Chính đề xuất, học phần này không phải là cung cấp toàn bộ kiến thức nền mà là sự khơi gợi cho người học tự học - tự nghiên cứu nên cần có những lát cắt mang tính liên ngành. Từ đó người học có thể đi sâu tìm hiểu ngay trong chuyên ngành của mình.

Có thể nói, tầm nhìn của lãnh đạo nhà trường đã đặt ra đúng lúc thế giới VUCA^[1] và giáo dục 4.0 đang có tác động vô cùng to lớn đến khoa học nói

riêng và đời sống con người nói chung. Theo GS.TS Hoàng Anh Tuấn "liên ngành và xuyên ngành sẽ là xu hướng căn bản trong bối cảnh hệ sinh thái đại học được vận hành theo phương châm kết nối và đổi mới - sáng tạo. Trong một thời gian khá dài, đại học Việt Nam đi theo định hướng ngành hẹp và chuyên sâu... Đào tạo chuyên ngành có những lợi thế nhất định, nhưng trong kỷ nguyên nhân lực số với trí tuệ nhân tạo và vạn vật kết nối tự động, liên/xuyên ngành có những ưu thế nổi bật hơn". Dễ dàng nhận thấy, khoa học liên ngành hiện nay không chỉ là sự liên kết các ngành khoa học xã hội với nhau mà còn có cả sự kết hợp với khoa học tự nhiên và công nghệ. Chẳng hạn, trí tuệ nhân tạo (AI) đã và đang phá vỡ nhiều định chế trong khoa học và trong xã hội như vấn đề tác quyền. Điều đó đòi hỏi các nhà khoa học xã hội phải có tư vấn chính sách và tìm ra cách thức đối phó với tác động to lớn của khoa học và công nghệ.

Trong hơn 2.000 năm qua, khoa học "tự nhiên" đã đi từ

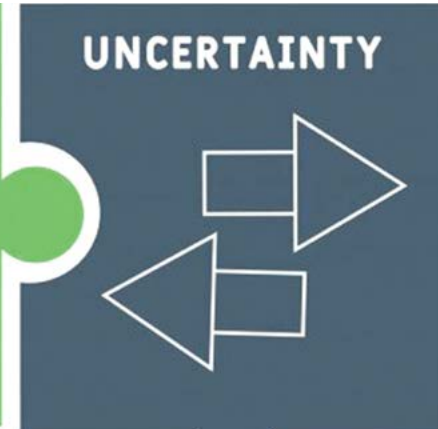

Ngũ hành (Kim, Mộc, Thủy, Hỏa, Thổ) đến việc tìm ra hầu hết các nguyên tố hóa học (bảng tuần hoàn Mendeleev), đi sâu hơn vào thế giới vi mô để tìm ra phân tử, nguyên tử, hạ nguyên tử, hạt Higgs,... và đi xa hơn đến thế giới của Thiên hà, dải Ngân hà và vũ trụ. Trong khi đó, khoa học xã hội vẫn chỉ làm một công việc duy nhất: Khám phá đời sống con người và xã hội. Đây cũng là công việc khó khăn nhất mà nhân loại đã phải lao tâm khổ tứ chỉ để trả lời những câu hỏi muôn thuở như: Ta là ai? Ta ở đây để làm gì?... Sự phức tạp của con người và xã hội chính là nguyên nhân ra đời của các trường phái trong khoa học xã hội, ngược lại, mục đích của các trường phái trong khoa học xã hội chính là tìm hiểu và đưa ra cách thức giải quyết sự phức tạp của con người và xã hội.

Dưới góc nhìn lịch đại, từ các nhà thông thái thời cổ đại như Socrates, Plato, Aristotle ở phương Tây hay Khổng Tử, Lão Tử, Zarathustra ở phương Đông đến

các triết gia thời Khai sáng như Thomas Paine, Voltaire, Jean-Jacques Rousseau, Immanuel Kant, David Hume,... đều đặt sự quan tâm của họ đến con người và xã hội. Dù là xây dựng thể chế, chính sách, luật pháp hay tìm hiểu những khác biệt về tôn giáo, tín ngưỡng,... các trường phái trong khoa học xã hội từ xưa đến nay luôn có sự kết hợp của các chuyên ngành khác nhau. Có những quan điểm trường tồn qua hàng nghìn năm, có những quan điểm không còn phù hợp, nhưng công việc của các nhà khoa học xã hội chỉ có một mục tiêu duy nhất đó là tìm ra những trường phái hay những quan điểm phù hợp với thời đại của mình và xã hội mà mình đang sống. Vì vậy, những "lát cắt" phù hợp chính là mục đích mà học phần Các trường phái trong khoa học xã hội đòi hỏi người học cần phải có. Điều này chỉ có thể tạo ra được từ tư duy liên ngành.

Dưới góc nhìn đồng đại, dường như các trường phái trong khoa học xã hội từ xưa

đến nay đều hướng đến một nguyên lý chung, đó là xây dựng một xã hội tốt đẹp hơn và đưa con người đến một trình độ văn minh cao hơn. Để làm được điều đó, con người không chỉ cần có trí tuệ mà cần có nhân phẩm, tinh thần bao dung, tình yêu, lòng trắc ẩn, xa hơn là tinh thần tự do, nhân bản và khai phóng. Đây chính là những điều mà các tôn giáo và các thể chế qua nhiều thời đại đã đặt làm nguyên lý chung. Trên thực tế, điều hòa mối quan hệ giữa tự nhiên, con người và xã hội chính là những nguyên lý mà các bậc hiền triết như Lão Tử hay Đức Phật Thích Ca đã đề cập đến từ hơn 2.000 năm trước.

Giờ đây, các nhà khoa học xã hội ngày càng có nhiều công cụ hơn để khám phá con người và xã hội với vô số cách tiếp cận, lý thuyết và phương pháp nghiên cứu cả trong khoa học xã hội, khoa học tự nhiên và công nghệ. Tuy nhiên, các nhà khoa học xã hội cũng phải đối mặt với vô số thách thức từ các vấn đề mới nảy sinh. Chẳng

hạn, việc Elon Musk cấy chip vào não người có phù hợp với tự nhiên không? Có phù hợp với khía cạnh đạo đức không? Câu trả lời sẽ không đến từ các nhà khoa học tự nhiên hay các tập đoàn công nghệ mà đó chính là trách nhiệm và nghĩa vụ của các nhà khoa học xã hội.

Với tầm nhìn chiến lược và định hướng đúng đắn của ban lãnh đạo Trường ĐH Khoa học Xã hội và Nhân văn, trung tâm đào tạo hàng đầu về khoa học xã hội của Việt Nam, hy vọng chúng ta sẽ tìm ra câu trả lời đối với những vấn đề hóc búa nêu trên. Ít nhất là bằng những "lát cắt" phù hợp mà học phần Các trường phái trong khoa học xã hội trang bị cho người học.

^[1] Volatility (biến động), Uncertainty (bất định), Complexity (phức tạp), Ambiguity (mơ hồ).

TRƯỜNG KHOA HỌC LIÊN NGÀNH VÀ NGHỆ THUẬT

& KẾT NỐI TRUYỀN THỐNG TRÁCH NHIỆM TƯƠNG LAI

👉 THANH NGỌC

Thưa PGS.TS Nguyễn Văn Hiệu, xin ông chia sẻ về bối cảnh cũng như ý nghĩa chuyển đổi mô hình Khoa Các Khoa học liên ngành thành Trường Khoa học Liên ngành và Nghệ thuật trực thuộc ĐHQGHN?

Có thể nói, quyết định của Giám đốc ĐHQGHN chuyển đổi Khoa Các khoa học liên ngành thành Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật thực sự là một sự kiện nổi bật, có ý nghĩa tầm vóc của hệ thống, bởi nó đánh dấu chặng đường 30 năm xây dựng và phát triển của ĐHQGHN với tư cách là một cơ sở giáo dục tiên phong, dẫn dắt hệ thống giáo dục đại học cả nước, đồng thời thể hiện tầm nhìn nhất quán của ĐHQGHN trong việc xây dựng các mô hình giáo dục đào tạo mới ở Việt Nam.

Kết quả này là sản phẩm của một quá trình xây dựng chiến lược nghiêm túc, khoa học dựa trên sự tích hợp của nhiều nhân tố bao gồm nhu cầu thực tiễn của đất nước, triết lý đổi mới sáng tạo của ĐHQGHN, sự nỗ lực tạo dựng và phát triển của Khoa Các khoa học liên ngành và xu thế vận động phát triển chung của nhân loại.

Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật khai sinh từ nền tảng của Khoa Sau đại học (2002) và Khoa Các khoa học liên ngành (2017), các tổ chức tiên thân được ĐHQGHN giao phó thực hiện các sứ mệnh quan trọng mang tính chất đột phá trong nhiều thời

kỳ lịch sử, là kết quả tất yếu. Từ việc đóng vai trò nòng cốt trong việc thúc đẩy hệ thống giáo dục sau đại học, cho đến trở thành một trong những đơn vị đầu tiên được giao chức năng, nhiệm vụ tổ chức triển khai các chương trình đào tạo mang tính chất liên ngành, liên lĩnh vực. Sau hơn 20 năm hình thành và phát triển, chúng tôi đã từng bước tạo dựng và định hình các giá trị và nền tảng cốt lõi, làm cơ sở vững chắc cho một đơn vị đào tạo và nghiên cứu khoa học.

Một động lực khác là sự phát triển của thế giới trong khoảng vài thập kỷ gần đây đã từng bước làm thay đổi một cách sâu sắc quan niệm của nhân loại về hoạt động sản xuất cũng như sáng tạo và nghệ thuật. Lý do là bởi người ta dần nhận ra các lĩnh vực sáng tạo, đặc biệt là sáng tạo và nghệ thuật, đã trở thành một ngành kinh tế đem lại nhiều giá trị lớn hơn rất nhiều lần so với các ngành kinh tế sản xuất truyền thống vốn chỉ dựa trên các nguồn tài nguyên vật chất như đất đai, lao động và vốn. Theo John Howkins, một học giả nổi tiếng người Anh, người đã đưa ra lý thuyết về kinh tế sáng tạo cho biết, lĩnh vực này đã đóng góp 2,2 nghìn tỷ USD vào tổng giá trị của nền kinh tế thế giới với tốc độ tăng trưởng trung bình mỗi năm là 5%, thu hút 4,4% lực lượng lao động quốc gia và tạo ra 1,4% tổng doanh thu của các doanh nghiệp. Điều này cho phép kinh tế sáng tạo từng bước trở thành động lực

PGS.TS Nguyễn Văn Hiệu

NGÀY 29/01/2024, GIÁM ĐỐC ĐHQGHN ĐÃ KÝ QUYẾT ĐỊNH SỐ 333/QĐ-ĐHQGHN VỀ VIỆC CHUYỂN ĐỔI MÔ HÌNH VÀ TỔ CHỨC LẠI KHOA CÁC KHOA HỌC LIÊN NGÀNH THÀNH TRƯỜNG KHOA HỌC LIÊN NGÀNH VÀ NGHỆ THUẬT. ĐÂY LÀ SỰ KIỆN ĐÁNH DẤU CHẶNG ĐƯỜNG 30 NĂM XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN CỦA ĐHQGHN VỚI TƯ CÁCH MỘT CƠ SỞ GIÁO DỤC TIÊN PHONG, DẪN DẮT HỆ THỐNG GIÁO DỤC ĐẠI HỌC CẢ NƯỚC, ĐỒNG THỜI THỂ HIỆN TẦM NHÌN NHẤT QUÁN CỦA ĐHQGHN TRONG VIỆC XÂY DỰNG CÁC MÔ HÌNH GIÁO DỤC & ĐÀO TẠO MỚI Ở VIỆT NAM.

BẢN TIN ĐHQGHN ĐÃ CÓ CUỘC TRAO ĐỔI VỚI PGS.TS NGUYỄN VĂN HIỆU - HIỆU TRƯỞNG TRƯỜNG KHOA HỌC LIÊN NGÀNH VÀ NGHỆ THUẬT VỀ CHIẾN LƯỢC PHÁT TRIỂN CỦA NHÀ TRƯỜNG TRONG THỜI GIAN TỚI CŨNG NHƯ QUAN ĐIỂM GIÁO DỤC TRONG LĨNH VỰC NGHỆ THUẬT - MỘT MẢNH GHÉP MỚI HOÀN THIỆN MÔ HÌNH ĐẠI HỌC ĐA NGÀNH, ĐA LĨNH VỰC CỦA ĐHQGHN.

chính mang tính bền vững, góp phần nâng cao vị thế của nhiều quốc gia trên thế giới.

Đó là thế giới, còn ở Việt Nam, khoảng gần hai thập niên vừa qua, nhận thức được tầm quan trọng của nền công nghiệp văn hóa và kinh tế sáng tạo, Đảng và Chính phủ đã ban hành nhiều chính sách quan trọng khẳng định vị trí và vai trò của sáng tạo, nghệ thuật trong phát triển công nghiệp văn hóa - sáng tạo, đồng thời khuyến khích các cơ sở giáo dục đẩy mạnh đào tạo nguồn nhân lực phục vụ phát triển nền kinh tế sáng tạo của đất nước. Trong bối cảnh đó, một số trường đại học ở Việt Nam đã tích cực xây dựng nhiều chương trình đào tạo mới về công nghiệp văn hóa sáng tạo.

Riêng tại ĐHQGHN, một số chương trình đào tạo về lĩnh vực này gần đây đã bắt đầu được phát triển trong đó tập trung chủ yếu tại Khoa Các khoa học liên ngành, đơn vị chủ trương xây dựng

các chương trình đào tạo về công nghiệp văn hóa - sáng tạo gắn với khoa học liên ngành. Kinh nghiệm bước đầu của hoạt động đào tạo các ngành công nghiệp văn hóa gắn với tiếp cận liên ngành không chỉ góp phần tích lũy và phát triển hệ thống lý thuyết, mà điều quan trọng hơn, là nó từng bước hình thành cơ sở ban đầu quan trọng cho việc xây dựng một tổ chức giáo dục về lĩnh vực nghệ thuật theo quan điểm liên ngành.

Tất cả những điều kiện kể trên chính là tiền đề để ĐHQGHN quyết tâm xây dựng Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật với nhiệm vụ đào tạo và nghiên cứu các lĩnh vực sáng tạo, nghệ thuật - mảnh ghép cuối cùng hoàn thiện cấu trúc đa ngành, đa lĩnh vực, đồng thời cũng là một trong những mục tiêu mà nhiều thế hệ lãnh đạo, cán bộ và giảng viên ĐHQGHN đã mong đợi trong suốt một thời gian dài.

Ý tưởng về một trường nghệ thuật trong hệ thống ĐHQGHN thực ra đã được hình thành từ khá sớm; song, trong khoảng vài năm trở lại đây nó mới có cơ sở và nền tảng vững chắc để triển khai. Việc chuyển đổi mô hình và tổ chức lại rõ ràng sẽ góp phần nâng tầm phát triển của Khoa Các khoa học liên ngành. Sau khi được chuyển đổi, Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật sẽ được kế thừa đội ngũ các nhà khoa học giàu kinh nghiệm cũng như nền tảng lý thuyết nghiên cứu về liên ngành một cách chắc chắn.

Trong khi đó, cơ chế tổ chức của trường đại học trực thuộc ĐHQGHN sẽ tạo điều kiện cho Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật mở rộng quy mô đào tạo, nâng cao tầm ảnh hưởng ở trong nước và quốc tế. Trường cũng sẽ trở thành đơn vị mang tính dẫn dắt về việc phát triển các lĩnh vực công nghiệp văn hóa và kinh tế sáng tạo ở ĐHQGHN và hệ thống giáo dục đại học ở Việt Nam.

Một trong những điều thu hút và tạo ra sự tò mò là tên gọi của Nhà trường lại được cấu thành bởi hai lĩnh vực dường như khá khác nhau là Khoa học liên ngành và Nghệ thuật. Xin ông có thể chia sẻ thêm về lý do của sự kết hợp này?

Đối với tên gọi của Trường, có thể nói, thông qua cách đặt tên là Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật, chúng tôi muốn đảm bảo sự kết hợp giữa các nền tảng truyền thống vốn có của Trường trong giai đoạn phát triển trước là Khoa học liên ngành với định hướng phát triển mới được giao nhiệm vụ hiện

nay là Nghệ thuật.

Như chúng ta đều biết, từ năm 2017, Khoa Các khoa học liên ngành là đơn vị đào tạo đầu tiên và duy nhất được ĐHQGHN giao nhiệm vụ phát triển các chương trình đào tạo mang tính liên ngành, liên lĩnh vực. Thực tiễn quá trình triển khai xây dựng chương trình cũng như tổ chức các hoạt động đào tạo và nghiên cứu khoa học về nhiều lĩnh vực liên ngành còn hết sức mới mẻ ở Việt Nam như: di sản, đô thị, công nghiệp văn hóa, biến đổi khí hậu, khoa học bền vững..., Khoa Các khoa học liên ngành đã không chỉ giúp tích lũy và phát triển hệ thống lý thuyết về khoa học liên ngành, mà điều quan trọng hơn là nó từng bước hình thành phương thức làm việc và cơ chế vận hành liên ngành cho tập thể cán bộ, giảng viên, sinh viên. Khoa học liên ngành chính là nhân tố định hình bản sắc đồng thời là thế mạnh không thể phủ nhận của Khoa Các khoa học liên ngành trong suốt các giai đoạn phát triển đã qua.

Tuy nhiên, Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật không phải là một cấu trúc lắp ghép giản đơn giữa cái mới và cái cũ, mà thực chất, là một hợp thành giữa hai bộ phận có mối quan hệ gắn bó, mật thiết và bổ sung cho nhau. Đối với chúng

tôi, khoa học liên ngành không chỉ là các chương trình đào tạo liên ngành vốn có, đã được xây dựng và phát triển bền vững, mà đó chính là tư duy khoa học nền tảng định hình hệ thống lý thuyết và triết lý giáo dục của Nhà trường, làm cơ sở cho việc phát triển các lĩnh vực đào tạo và nghiên cứu mới về sáng tạo và nghệ thuật. Trong khi đó ở chiều ngược lại, thực tiễn phát triển đầy năng động của các lĩnh vực nghệ thuật và công nghiệp văn hóa - sáng tạo hiện nay cũng là những trường thực nghiệm quan trọng để kiểm nghiệm cũng như phát triển các cách tiếp cận và lý thuyết của khoa học liên ngành hiện đại. Cơ cấu các khoa chuyên môn của Trường hiện nay là một thực thể gắn kết rất mạnh mẽ giữa các ngành đào tạo chứ không độc lập, rời rạc.

Thưa ông, trước đây trong hệ thống Đại học Đông Dương, tiền thân của ĐHQGHN, cũng từng có một đơn vị đào tạo về nghệ thuật là Trường Mỹ thuật Đông Dương. Đây được coi là ngôi

trường đào tạo về nghệ thuật uy tín nhất ở Việt Nam và Đông Dương, nơi sản sinh ra nhiều thế hệ họa sĩ và nghệ sĩ tài danh ở Việt Nam trước Cách mạng tháng Tám năm 1945. Liệu rằng có mối liên hệ nào giữa Trường Mỹ thuật Đông Dương và Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật hay không?

Trong thời gian gần đây, cùng với sự thừa nhận ngày một lớn của cộng đồng quốc tế dành cho giá trị của nền nghệ thuật Đông Dương, minh chứng qua việc các tác phẩm hội họa của thời kỳ này ngày được chào đón và trả giá ngày càng cao trên các sàn đấu giá nghệ thuật thế giới, giới nghiên cứu lịch sử mỹ thuật và đa phần công chúng đang dần nhận ra những di sản to lớn mà Trường Mỹ thuật Đông Dương đã để lại cho nền giáo dục và nghệ thuật Việt Nam hiện đại.

Vượt qua khỏi các quan điểm phê phán chủ nghĩa thực dân, các di sản mà Victor Tardieu, họa sĩ tài danh người Pháp cùng những

người đóng vai trò chủ chốt trong việc vận động thành lập Trường Mỹ thuật Đông Dương, để lại đã từng bước được các thế hệ hôm nay đón nhận nhiệt thành. Đó là tinh thần khai phóng hướng đến các giá trị cao cả của vẻ đẹp chân - thiện - mỹ, là sự xóa nhòa ranh giới giữa nghệ thuật phương Đông và phương Tây; là sự hòa hợp và đồng điệu giữa triết lý nghệ thuật vị nghệ thuật và nghệ thuật vị nhân sinh và đặc biệt hơn cả, là tư duy và mô hình giáo dục nghệ thuật liên ngành, khi mà mỗi người học được khuyến khích phát huy mọi khả năng sáng tạo của mình.

Mặc dù đã qua một thế kỷ, nhưng chúng tôi vẫn tìm thấy được sự đồng điệu trong quan điểm và triết lý giáo dục nghệ thuật với các thế hệ họa sĩ Đông Dương, nhất là trong bối cảnh sự phát triển khoa học và công nghệ, nơi đề cao các giá trị của sự sáng tạo hôm nay. Nhân dịp kỷ niệm 30 năm Ngày Chính phủ ban hành Nghị định về ĐHQGHN, tập thể cán bộ,

giảng viên Khoa Các khoa học liên ngành đã tổ chức một triển lãm nghệ thuật mang tên "Dòng chảy kết nối", lấy cảm hứng từ phong cách nghệ thuật Đông Dương. Đây là một triển lãm của sự kết nối giữa những chuyên gia, nghệ sĩ, người đào tạo nghệ thuật đầy nhiệt huyết đã lựa chọn ĐHQGHN như một điểm đến để kiến tạo một hệ sinh thái sáng tạo nghệ thuật mới; là sự kết nối giữa nhiều lĩnh vực sáng tạo: mỹ thuật, kiến trúc và nghệ thuật ứng dụng; nhằm hướng tới một triết lý sáng tạo nghệ thuật có khả năng kết hợp giữa giá trị thẩm mỹ hàn lâm và năng lực ứng dụng hiện đại.

Một trong những điều hết sức thú vị là cả Trường Mỹ thuật Đông Dương, thuộc Đại học Đông Dương được thành lập năm 1924 và Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật, thuộc ĐHQGHN được ra đời năm 2024 - tròn một thế kỷ đều là những bộ phận hợp thành trong một cơ sở giáo dục đa ngành, đa lĩnh vực. Điều này

là cơ sở quan trọng để tin vào một sự kết nối thiêng liêng giữa truyền thống giáo dục nghệ thuật trong quá khứ của Trường Mỹ thuật Đông Dương trong sự hồi sinh của truyền thống giáo dục khai phóng và liên ngành về nghệ thuật của ĐHQGHN hiện nay như niềm mong mỏi của đội ngũ giảng viên, nghệ sĩ Nhà trường đã thể hiện trong triển lãm nghệ thuật đầu tiên của ĐHQGHN.

Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật khai sinh từ nền tảng của Khoa Sau đại học, ĐHQGHN với sứ mệnh triển khai các chương trình đào tạo sau đại học có tính liên ngành, liên lĩnh vực liên quan đến nhiều đơn vị trực thuộc ĐHQGHN. Sau hơn 20 năm, chúng ta đã phát triển như thế nào về quy mô và chất lượng, thưa ông?

Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật là một trong 21 đơn vị đào tạo trực thuộc ĐHQGHN, tiền thân là Khoa Sau đại học - thành lập năm 2002. Với 22 năm xây

dựng và phát triển, mục tiêu lớn của Nhà trường là trở thành đơn vị trọng điểm, tiên phong, uy tín lớn và tính hội nhập cao trong đào tạo khoa học liên ngành và nghệ thuật; đẩy mạnh triển khai các hoạt động khoa học có tính mới, liên ngành, liên lĩnh vực, nghệ thuật sáng tạo, đáp ứng tốt nhu cầu của xã hội và mở rộng tầm ảnh hưởng của ĐHQGHN với khẩu hiệu hành động “Kiến tạo tương lai bằng tri thức liên ngành”.

Bắt đầu đào tạo chương trình Thạc sĩ Biến đổi khí hậu từ năm 2011, đến nay, Nhà trường đã có 07 chương trình đào tạo bậc đại học; 05 chương trình đào tạo bậc thạc sĩ và 02 chương trình đào tạo bậc tiến sĩ.

Chúng tôi luôn nỗ lực để mang tới cho người học một môi trường giáo dục hiện đại, tính ứng dụng, thực tiễn cao. Vì thế, chúng tôi luôn ưu tiên đầu tư để nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên, đáp ứng yêu cầu đảm bảo chất lượng giáo dục và đào tạo. Từ năm 2020

đến nay, đội ngũ giảng viên của chúng tôi đã tăng gấp 5 lần. Trong đó, tỷ lệ giảng viên cơ hữu đạt gần 70% tổng số cán bộ Nhà trường, tỷ lệ cán bộ giảng viên có trình độ tiến sĩ chiếm 80%. Đặc biệt, Nhà trường có đội ngũ chuyên gia đa lĩnh vực được đào tạo ở nước ngoài chiếm 50% tổng số giảng viên. Đây là nền tảng vững chắc mà chúng tôi gây dựng để đảm bảo uy tín nội sinh của Nhà trường trong lĩnh vực giáo dục, đào tạo các khoa học liên ngành và nghệ thuật.

Sự ra đời của Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật mang theo sự tin tưởng và kỳ vọng rất lớn của lãnh đạo ĐHQGHN đối với sự phát triển của Nhà trường. Vậy Trường sẽ có tầm nhìn phát triển như thế nào để tạo ra những giá trị mới trong hệ sinh thái giáo dục đa ngành, đa lĩnh vực, đồng thời góp phần hướng tới mục tiêu đưa ĐHQGHN trở thành trường đại học đầu tiên của Việt Nam được xếp hạng trong 500 trường đại học hàng đầu trên thế giới, thưa ông?

Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật khi ra đời được ĐHQGHN giao cho sứ mệnh là đào tạo nguồn nhân lực có chất lượng cao theo định hướng liên ngành, liên lĩnh vực; tiên phong trong phát triển các lĩnh vực công nghiệp văn hóa, sáng tạo và nghệ thuật; thực hiện nghiên cứu, chuyển giao tri thức và tư vấn chính sách; đóng góp vào sự nghiệp xây dựng, phát triển, bảo vệ đất nước và hội nhập quốc tế. Định hướng phát triển của Trường trong thời gian tới là sẽ trở thành một cơ sở đào tạo có uy tín và chất lượng theo định hướng ứng dụng về khoa học liên ngành và nghệ thuật của ĐHQGHN và được xếp hạng cao ở khu vực và thế giới.

Dựa trên bối cảnh ra đời, sứ mệnh thực hiện cũng như tầm nhìn tương lai, có thể thấy việc chuyển đổi Khoa Các khoa học liên ngành thành Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật mang theo những kỳ vọng về việc xây dựng một cơ sở giáo dục mới đóng vai trò là

địa điểm kết nối giữa quá khứ và hiện tại, giữa thế giới của khoa học và nghệ thuật, giữa tri thức truyền thống và hiện đại, giữa cách tiếp cận đơn ngành và liên ngành, giữa quan điểm đào tạo và nghiên cứu mang định hướng lý thuyết và ứng dụng; giữa triết lý sáng tạo vị nghệ thuật và vị nhân sinh. Ngôi trường này cũng được mong muốn trở thành một hệ sinh thái sáng tạo rộng mở, đặc biệt có khả năng dẫn dắt trong việc cùng chung tay đào tạo nên nguồn nhân lực mới phục vụ phát triển kinh tế sáng tạo ở Việt Nam và hội nhập với dòng chảy phát triển toàn cầu. Tất cả những điều này phần nào được cụ thể hóa thông qua khẩu hiệu hành động và các giá trị cốt lõi mà nhà trường hướng đến.

Với khát vọng "Kiến tạo tương lai bằng tri thức liên ngành", Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật khẳng định giá trị của tri thức liên ngành trong việc xây dựng và phát triển các hệ thống tri thức mới cũng như giải quyết các vấn đề đặt ra của xã hội trong tương lai. Trong khi đó, thông qua các giá trị cốt lõi được xác định là tư duy liên ngành, tinh thần khai phóng, tầm nhìn toàn cầu, Nhà trường muốn để

cao một triết lý và môi trường giáo dục mà ở đó việc phát triển tri thức và nghề nghiệp vượt qua mọi khuôn mẫu sẵn có, dựa trên thế mạnh và sự đam mê của mỗi cá nhân. Đó cũng là nơi bồi dưỡng những con người có khả năng tư duy tổng hợp, hiểu biết sâu rộng về nhiều lĩnh vực chuyên môn, đồng thời có đầy đủ kiến thức và kỹ năng để làm việc ở nhiều môi trường khác nhau ở trong nước và quốc tế.

Mặc dù được truyền cảm hứng từ nhiều giá trị truyền thống, tuy nhiên không thể phủ nhận rằng truyền thống giáo dục nghệ thuật ở ĐHQGHN đã bị đứt đoạn trong một thời gian dài. Xin ông cho biết quan điểm giáo dục về nghệ thuật của Nhà trường và sự khác biệt của ĐHQGHN so với các trường đào tạo về nghệ thuật ở Việt Nam hiện nay?

Thực sự đây là một câu hỏi rất khó để trả lời vì trên thực tế các chương trình đào tạo về nghệ thuật tại Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật vẫn đang trong quá trình phát triển. Tuy nhiên, một trong những điểm khác biệt dễ nhận ra, tạo nên thế mạnh riêng cho các chương trình đào tạo về nghệ thuật tại đây là

được kế thừa và phát triển trên nền tảng của hệ thống khoa học và đào tạo đa ngành, đa lĩnh vực của ĐHQGHN. Điều này cho phép các lĩnh vực nghệ thuật dù phát triển muộn hơn nhưng có thể khai thác và sử dụng tối đa tri thức của các lĩnh vực khoa học và công nghệ khác. Chẳng hạn, gần đây việc áp dụng công nghệ thông tin, công nghệ thực tế ảo trở thành một yêu cầu bắt buộc trong mọi hoạt động thiết kế thời trang hay đồ họa. Do đó, việc tiếp nhận các tri thức về công nghệ thông tin của sinh viên ngành thiết kế thời trang hay đồ họa tại Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật sẽ trở nên dễ dàng hơn so với các trường nghệ thuật truyền thống.

Bên cạnh đó, thực tiễn phát triển của các mô hình đào tạo cũng như các thực hành về sáng tạo, nghệ thuật trên thế giới đã cho thấy đào tạo nghệ thuật theo định hướng liên ngành đang dần trở thành một xu hướng phổ biến. Điều này cho phép Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật hoàn toàn có quyền tự tin về khả năng đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao về nghệ thuật, đóng góp vào sự phát triển kinh tế của đất nước khi mà quan điểm giáo dục nghệ thuật liên ngành đã được chỉ ra có ưu thế vượt trội so với các mô hình giáo dục nghệ thuật truyền thống ở các khía cạnh sau:

Thứ nhất, xét ở góc độ hiệu quả và mức độ ảnh hưởng của giáo dục phục vụ phát triển, thì mô hình giáo dục truyền thống cũng cho thấy sự thua kém so với các chương trình đào tạo tổng hợp về nghệ thuật theo hướng công nghiệp văn hóa - sáng tạo mà một số nước trên thế giới đang áp dụng hiện nay. Trong khi mô hình giáo dục nghệ thuật truyền thống chủ yếu được định hướng trong việc phát triển khả năng sáng tạo của từng cá nhân, thì các chương trình giáo dục định hướng công nghiệp văn hóa lại thường chú trọng hơn đến việc phát triển cộng đồng thực hành, trong đó mỗi cá nhân với mỗi vai trò khác nhau trở thành một mắt xích trong hệ thống,

nhưng cũng đồng thời có thể phát huy tối đa khả năng sáng tạo của mình. Ngoài ra, sự phát triển các cộng đồng thực hành cũng giúp cho các cá nhân và những ý tưởng có điều kiện được gặp gỡ tương tác để tạo ra các xu hướng và sản phẩm sáng tạo mới. Đây chính là quan điểm khởi nguồn để chúng tôi nỗ lực xây dựng, kiên định triển khai, tập trung sáng tạo trong việc phát triển cơ cấu ngành đào tạo và hoạt động khoa học công nghệ của Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật.

Thứ hai, xét từ góc độ quản lý nhà nước, việc chỉ phát triển mô hình đào tạo văn hóa nghệ thuật truyền thống tại các trường chuyên ngành cũng tạo ra những khó khăn nhất định trong việc bồi dưỡng, quản lý và định hướng các giá trị văn hóa, nhất là trong bối cảnh phát triển như vũ bão của nền công nghiệp văn hóa và xu hướng hội nhập quốc tế hiện nay. Vì vậy, việc xây dựng các cơ sở đào tạo nghệ thuật mới sẽ góp phần định hướng về nội dung cho các sản phẩm sáng tạo và nghệ thuật; đồng thời đây sẽ là những cơ quan tư vấn và giúp nhà nước duy trì và

quản lý toàn bộ các lĩnh vực nghệ thuật; từng bước đưa các giá trị bản sắc văn hóa vào trong sự phát triển của mình, nhằm tạo nên hình ảnh và thương hiệu quốc gia.

Thứ ba, xét từ góc độ nội dung kiến thức, có thể thấy đào tạo nghệ thuật truyền thống ở Việt Nam mang nặng tính chuyên ngành, chuyên sâu với định hướng chủ yếu là tạo ra những người nghệ sĩ hoạt động trong các lĩnh vực sáng tạo. Thông thường những người học trong các trường nghệ thuật sẽ chủ yếu được đào tạo tập trung ở một hoặc hai lĩnh vực lĩnh vực văn hóa nghệ thuật cụ thể. Bên cạnh đó, cấu trúc tương đối khép kín của chương trình đào tạo cũng cản trở người học tự khám phá và phát triển năng lực của bản thân đối với nhiều loại hình nghệ thuật. Vì thế, để có thể theo kịp được xu hướng phát triển đa dạng với sự kết hợp sáng tạo của nhiều loại hình văn hóa nghệ thuật hiện nay, sau khi tốt nghiệp hầu hết sinh viên đều phải tự học và trang bị thêm các nội dung kiến thức khác để phù hợp với yêu cầu của công việc. Ngoài ra, chuyên ngành đào tạo sâu cũng thu hẹp

phạm vi tìm kiếm vị trí việc làm của nhiều người tốt nghiệp ở các ngôi trường nghệ thuật, ngoại trừ một số cá nhân có năng lực đặc biệt trở thành những nghệ sĩ nổi tiếng được biết đến. Điều này rõ ràng gây ra một sự lãng phí rất lớn cả về tài chính cũng như công sức đào tạo của nhà nước và xã hội.

Do đó, có thể thấy tiếp cận giáo dục theo định hướng công nghiệp văn hóa sáng tạo trên nền tảng của khoa học liên ngành là xu thế phát triển tất yếu của hệ thống giáo dục đào tạo về nghệ thuật trong tương lai. Với kinh nghiệm phát triển các chương trình đào tạo theo hướng liên ngành, liên lĩnh vực, cùng một đội ngũ các nhà khoa học giàu tâm huyết, Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật có đầy đủ những nền tảng trong việc phát triển triết lý và thực hành quan điểm giáo dục mới. Đó chính là những cơ sở chắc chắn để tin vào một tương lai tươi sáng của một đơn vị đào tạo mang nhiều khát vọng cùng với quá trình vươn lên, đổi thay để phát triển của đất nước.

Xin trân trọng cảm ơn ông đã dành thời gian chia sẻ!

GS.TS NGUYỄN THỊ HIỀN - GIẢNG VIÊN KHOA CÔNG NGHIỆP VĂN HÓA VÀ DI SẢN

Đối với tôi, sự kiện chuyển đổi mô hình từ Khoa Các khoa học liên ngành thành Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật là một bước ngoặt vô cùng quan trọng của Nhà trường, đội ngũ cán bộ, giảng viên cũng như với người học của Trường. Trước khi trở thành giảng viên của Trường, với tư cách là một nhà khoa học, một chuyên gia quốc tế về lĩnh vực di sản, do đó, tôi nhận thức một cách sâu sắc về môi trường đào tạo cần mang lại cho người học điều gì để họ hội nhập với thị trường lao động của thế giới. Hiện nay, xu hướng của thế giới đều đang đề cao tính liên ngành, từ đó định hướng phát triển bền vững trong mọi lĩnh vực từ công nghiệp văn hóa, kỹ thuật, đô thị, kinh tế tới nghệ thuật, sáng tạo...

Là một nhà khoa học hoạt động ở lĩnh vực di sản lâu năm và cũng từng ở vị trí giám khảo của Hội đồng thẩm định di sản quốc tế UNESCO, tôi nhận thức được tầm quan trọng của việc đào tạo liên ngành hiện nay. Điều này cung cấp cho người lao động trong tương lai một không gian, mạng lưới học tập và trao đổi học thuật 1 cách chuyên nghiệp từ những nền tảng đầu tiên. Người học của chúng tôi không chỉ được làm quen mà còn thực sự được đắm mình trong thực tế của môn học, tính ứng dụng của ngành học được thể hiện trong từng tình

huống, đề tài, đồ án... mà người học phải thực hiện, xử lý, từ đó rút ra những bài học lý thuyết cho chính bản thân. Với nền tảng như vậy, chúng tôi cùng cố gắng để mang tới cho người học nhiều cơ hội tiếp cận với xu thế mới nhất, cung cấp cho các bạn tư duy, sáng tạo, ứng dụng được các nền tảng khoa học liên ngành, liên lĩnh vực để phát triển các vấn đề một cách bền vững.

Với các định hướng đào tạo về khoa học liên ngành, nghệ thuật, văn hóa sáng tạo... thì việc chuyển đổi mô hình thành Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật là bước đi rất đúng đắn của Nhà trường. Điều này mang lại nhiều cơ hội tiếp cận với các hoạt động và tổ chức quốc tế cùng chung mối quan tâm về khoa học liên ngành. Không chỉ thế, Nhà trường cũng có thêm cơ hội được bước vào lĩnh vực nghệ thuật và kết nối với các đơn vị đào tạo, đối tác trong nước và quốc tế có yếu tố liên ngành nghệ thuật khác. Hơn thế nữa, với vị thế là một đơn vị tiên phong trong lĩnh vực khoa học liên ngành và nghệ thuật của ĐHQGHN, Nhà trường sẽ phát huy được lợi thế của mình trong việc kết nối mạng lưới với các đơn vị, tổ chức quốc tế trong cùng xu hướng thế giới về liên ngành hiện nay.

GIÁM TUYẾN ĐỘC LẬP, THS. NGUYỄN THẾ SƠN - GIẢNG VIÊN KHOA NGHỆ THUẬT VÀ THIẾT KẾ

Việc chuyển đổi mô hình và tổ chức lại Khoa Các khoa học liên ngành thành Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật có thể nói là một bước đi rất cần thiết trong sự phát triển và hợp tác quốc tế, đặc biệt trong việc phát triển các dự án trao đổi hợp tác với các đối tác là các trường đại học trong và ngoài nước cũng như với các tổ chức trong nhiều lĩnh vực. Với riêng lĩnh vực Nghệ thuật thị giác và Thiết kế sáng tạo, việc chuyển đổi thành Trường giúp việc hợp tác trao đổi với các đối tác quốc tế trở nên dễ dàng và thuận lợi hơn. Các tổ chức nghệ thuật trong và ngoài nước cũng mong muốn hợp tác với Nhà trường nhiều hơn, mở ra nhiều chương trình hợp tác đào tạo hay tổ chức các hội thảo chuyên ngành lớn.

Đặc biệt hướng tiếp cận về nghệ thuật của Trường theo hướng liên ngành rất gần với xu hướng phổ biến của nhiều trường nghệ thuật trên thế giới nhất là khối các trường tại châu Âu và châu Mỹ. Người học vì thế sẽ có nhiều cơ hội hơn trong việc học hỏi từ các chương trình trao đổi đào tạo, hội thảo chuyên đề, cũng như có được những cơ hội học tập từ các nghệ sĩ, nhà thiết kế chuyên nghiệp đến từ nhiều môi trường quốc tế. Đồng thời, việc chuyển đổi mô hình từ Khoa thành Trường cũng giúp chương trình đào tạo có nhiều cơ hội gắn kết các mô hình thực hành thực tiễn trong hệ sinh thái của đời sống, giúp người học được tiếp cận sớm với các mô hình vận hành thực tế ngay từ khi còn là sinh viên.

**LÊ MINH HẰNG - SINH VIÊN KHÓA QH.2023,
NGÀNH QUẢN LÝ GIẢI TRÍ VÀ SỰ KIỆN**

Việc chuyển đổi mô hình từ Khoa Các khoa học liên ngành thành Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật là một trong những bước tiến lớn, thành công lớn của các thầy cô và học trò của Trường. Bởi lẽ việc chuyển đổi mô hình sẽ tạo ra cơ hội cho sinh viên trong Trường, tạo điều kiện cho sự tương tác chặt chẽ giữa các lĩnh vực khác nhau, từ khoa học cơ bản đến nghệ thuật. Điều này thúc đẩy sự sáng tạo và đổi mới thông qua việc kết hợp kiến thức của

các ngành học khác nhau. Bởi chúng ta là "liên ngành".

Thật tự hào khi là sinh viên Trường S, thay vì chỉ tập trung vào một lĩnh vực cụ thể, chúng mình được trang bị hệ thống kiến thức và kỹ năng đa dạng, mở rộng thêm vốn hiểu biết và có nhiều "bảo bối" khi bước chân vào thị trường lao động, có cơ hội thể hiện năng lực bản thân ngay khi còn đang trên ghế nhà trường. Không những thế Nhà trường đã và đang nắm bắt được xu hướng thế giới, khi mà ngày nay, có nhiều vấn đề phức tạp đòi hỏi sự kết hợp của nhiều ngành khoa học và nghệ thuật để tìm ra được giải pháp cụ thể. Nhà trường đã nắm bắt được xu hướng đào tạo mới trong xã hội - nơi mà sự hợp tác giữa các ngành và phong cách tư duy sáng tạo được đánh giá cao. Bằng cách hỗ trợ sinh viên phát triển năng lực và hiểu biết đa ngành, Trường S đã, đang và sẽ tạo ra những nhà lãnh đạo, những nhà sáng tạo nội dung, các chuyên viên quản lý giải trí và sự kiện, các nhà mốt đình đám... đưa ra thị trường lao động những cá nhân xuất sắc, phù hợp với xu thế.

Đặc biệt với ngành quản lý giải trí và sự kiện, ngay từ năm nhất đại học được tiếp xúc, làm việc, học tập với đội ngũ giảng viên uy tín, chất lượng là các thạc sĩ, tiến sĩ đứng đầu trong ngành, được tham gia học tập trải nghiệm thật sự bổ ích và mang lại sự hứng thú trong từng giờ học. Chính vì thế sinh viên Trường S năng động và hòa nhập, xứng đáng với tên gọi Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật.

**NÔNG MỸ PHƯƠNG THẢO - SINH VIÊN QH.2022,
NGÀNH QUẢN TRỊ THƯƠNG HIỆU**

Là một sinh viên năm thứ hai đang được tiếp nhận những giá trị đầy ý nghĩa từ công tác giảng dạy của VNU-SIS, may mắn là thế hệ cùng bước qua thời điểm chuyển giao lịch sử tại nơi đây, tôi nhận thấy rằng việc chuyển đổi mô hình của Khoa Các khoa học liên ngành thành Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật là một bước đi quan trọng trong việc nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo, không chỉ ở

trong phạm vi Trường mà còn đóng góp vào chất lượng đào tạo của ĐHQGHN nói chung.

Trong thời đại hiện nay, nhu cầu của thị trường lao động thay đổi nhanh chóng, đòi hỏi các cơ sở giáo dục phải cung cấp cho sinh viên những kỹ năng và kiến thức mới nhất, đáp ứng được yêu cầu của thị trường. Ngay từ khi còn là Khoa Các khoa học liên ngành, chương trình đào tạo đã không ngừng được hoàn thiện và cải tiến nhằm cung cấp cho sinh viên một môi trường học tập đa dạng và phong phú, hệ thống kỹ năng mềm và chuyên môn cần thiết để thành công trong một thế giới rộng lớn ngày càng phức tạp và đa dạng. Tôi tin rằng, với việc chuyển đổi mô hình thành Trường Khoa học Liên ngành và Nghệ thuật, những giá trị mà Trường mang lại cho người học sẽ ngày càng được phát

triển hơn nữa, với những nguồn lực ngày càng được chú trọng đầu tư; với những ngành học mới mẻ tiên phong trong phát triển các lĩnh vực công nghiệp văn hóa, sáng tạo và nghệ thuật; với quy mô và cơ cấu ngày càng chuyên nghiệp và hoàn thiện; và đặc biệt là với tinh thần liên ngành sáng tạo dẫn đường mở lối trong mọi bước đi.

Ngoài ra, tôi cho rằng việc chuyển đổi này cũng là cơ hội để SIS tăng cường hợp tác, liên kết và đạt thêm những giá trị trọn vẹn, từng bước mở rộng mạng lưới và kết nối sự hợp tác trong đa lĩnh vực, giữ vững bản sắc "liên ngành". Giữa xu hướng giáo dục thế giới ngày càng đổi mới, VNU-SIS không ngừng sáng tạo và tiến bước để đem đến cho người học những trải nghiệm học tập mới mẻ, thực tế và vô vàn cơ hội trên trường quốc tế.

SINH VIÊN ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI VÀ DỰ ÁN TÌNH NGUYỆN GÓP PHẦN TĂNG CƠ HỘI TIẾP CẬN GIÁO DỤC CHO HỌC SINH DÂN TỘC THIỂU SỐ

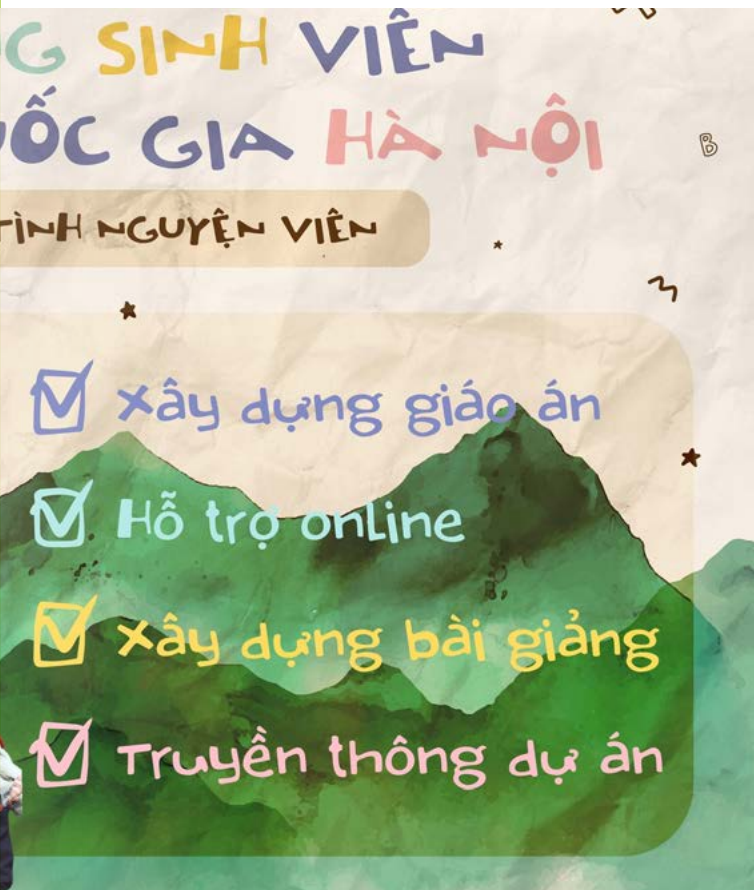
DỰ ÁN TÌNH NGUYỆN "HỌC CÙNG SINH VIÊN ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI" ĐƯỢC BAN THƯỜNG VỤ ĐOÀN ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI (ĐHQGHN) PHÁT ĐỘNG, HƯỞNG ỨNG CHƯƠNG TRÌNH CÔNG TÁC ĐOÀN VÀ PHONG TRÀO THANH NIÊN NĂM HỌC 2023 - 2024. ĐÂY LÀ HOẠT ĐỘNG HƯỚNG TỚI ĐẢM BẢO CÔNG BẰNG TRONG CƠ HỘI TIẾP CẬN GIÁO DỤC CHO HỌC SINH Ở VÙNG KHÓ KHĂN, LÀ KẾ HOẠCH TIÊU BIỂU HƯỚNG TỚI KỶ NIỆM 25 NĂM TRIỂN KHAI CHIẾN DỊCH THANH NIÊN TÌNH NGUYỆN HÈ.

MAI QUỲNH YẾN

Bắt nguồn từ mục tiêu thúc đẩy cơ hội tiếp cận giáo dục, rút ngắn khoảng cách phát triển giáo dục giữa vùng thuận lợi và vùng khó khăn, dự án "Học cùng sinh viên ĐHQGHN" được triển khai với kế hoạch hành động thiết thực. Tổ chức từ tháng 3 tới tháng 7/2024, nội dung chính của dự án xoay quanh việc hỗ trợ ôn thi, bồi đắp kiến thức, kỹ năng cho học sinh vùng dân tộc thiểu số, nâng cao cơ hội tiếp cận giáo dục đại học cho học sinh vùng dân

tộc thiểu số trong kỳ thi THPT Quốc gia năm 2024.

Chia sẻ về ý tưởng thực hiện dự án vào năm 2024 - năm được Trung ương Đoàn chọn chọn chủ đề "Năm Thanh niên tình nguyện", đồng chí Hứa Thanh Hoa - Bí thư Đoàn ĐHQGHN cho biết: "Là đơn vị có nhiều thành tích, nhiều mô hình hay, cách làm sáng tạo trong các hoạt động tình nguyện, Đoàn ĐHQGHN quyết tâm xây dựng một mô hình vừa ứng dụng được nền tảng chuyển đổi số,

vừa đáp ứng được nhu cầu được cống hiến của các bạn trẻ, đồng thời hỗ trợ các em học sinh của các tỉnh miền núi phía Bắc. Đây là địa bàn mà Đoàn ĐHQGHN đã hoạt động trong nhiều năm vừa qua, do đó chúng tôi nghĩ tới việc dạy học trực tuyến cho các em học sinh miền núi”.

Chọn đối tượng thụ hưởng của dự án là học sinh các trường dân tộc nội trú, đại diện Đoàn ĐHQGHN chia sẻ, ý tưởng của Đoàn ĐHQGHN cũng cộng hưởng với chỉ đạo từ Bí thư Đảng ủy, Giám đốc ĐHQGHN về việc xây dựng Đề án hỗ trợ phát triển các trường dân tộc nội trú. Nằm trong chiến lược đảm bảo bình đẳng trong tiếp cận giáo dục, xác định được nhu cầu thiết thực của nhóm học sinh dân tộc thiểu số, có thể nói, Dự án “Học cùng sinh viên ĐHQGHN” bước đầu đã chọn hỗ trợ được đúng và trúng đối tượng.

Dự án được thiết kế nhấn mạnh vào sự đồng hành, kết nối xuyên suốt giữa các bạn sinh viên ĐHQGHN với nhóm học sinh vùng dân tộc thiểu

số, nhằm đem tới những chia sẻ vừa bổ ích vừa gần gũi. Đây là cơ hội để chính các bạn sinh viên ĐHQGHN được vận dụng kiến thức, chuyên môn của mình để tham gia giải quyết vấn đề xã hội, đồng thời phát huy tinh thần xung kích, tình nguyện, sáng tạo.

Các hoạt động chính của dự án bao gồm:

(1) Xây dựng cộng đồng “Học cùng sinh viên ĐHQGHN” để hỗ trợ giải đáp thắc mắc và truyền động lực cho các bạn học sinh dân tộc thiểu số chuẩn bị tham gia kỳ thi THPT Quốc gia. Hoạt động được thực hiện qua các bài viết truyền thông trực tuyến, chia thành hai chuyên mục: “La bàn Gen Z” - Tư vấn hướng nghiệp, dự kiến lên sóng vào thứ 7 hàng tuần và “Kỷ sự ôn thi cùng Gen Z” - Chia sẻ câu chuyện truyền cảm hứng, khơi dậy tinh thần học tập hướng tới kỳ thi THPT Quốc gia.

(2) Gia sư trực tuyến với mô hình 1 tình nguyện viên kèm 2 học sinh. Mỗi tình nguyện viên và mỗi học sinh đăng ký hỗ trợ một

trong các môn học: Toán, Vật lý, Hóa học, Ngữ văn, Lịch sử, Địa lý, Tiếng Anh. Đây là hoạt động chủ đạo, dự kiến thực hiện từ 18/3 - 1/7/2024. Tình nguyện viên được chọn là các bạn sinh viên ĐHQGHN, với điểm thi THPT Quốc gia đạt từ 8 trở lên, điểm rèn luyện đạt từ 80 trở lên.

(3) Xây dựng kho bài giảng trực tuyến trên hệ thống Google Classroom. Hoạt động được thực hiện bởi các tình nguyện viên, nhằm cung cấp nguồn tài liệu các môn học, phục vụ quá trình ôn luyện và thi thử của học sinh.

Đồng chí Bí thư Đoàn ĐHQGHN nhận định, điểm mạnh của "Học cùng sinh viên ĐHQGHN" nằm ở việc ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động kết nối, xây dựng cộng đồng. Công nghệ thông tin

được ứng dụng xuyên suốt ba nhóm hoạt động chính của dự án, tạo điều kiện tương tác giữa tình nguyện viên với đối tượng thụ hưởng tại địa bàn đặc thù vùng xa.

Đại diện ban tổ chức cũng cho biết, đây là một dự án có kế hoạch dài hơi. Năm 2024 là năm khởi động, do đó, trong giai đoạn đầu tiên này có cả kỳ vọng và khó khăn. Kỳ vọng lớn nhất là các học sinh dân tộc thiểu số tham gia dự án thấy quá trình ôn tập, hỗ trợ học tập của gia sư là hiệu quả và các bạn có nguyện vọng thi đại học sẽ đạt kết quả cao trong kì thi THPT Quốc gia sắp tới. Dự án cũng mong muốn truyền tải tinh thần tương thân tương ái, hình ảnh đẹp của sinh viên và trách nhiệm xã hội của tổ chức Đoàn của trung tâm đại học hàng đầu cả nước. Qua đó, các bạn học

sinh và các tình nguyện viên tham gia dự án sẽ hiểu, trân trọng ý nghĩa tốt đẹp của dự án và tiếp tục lan tỏa, để thêm nhiều hơn nữa các bạn học sinh được hỗ trợ, truyền kinh nghiệm, động lực học tập.

Về khó khăn, trong lần đầu tổ chức, quá trình vận hành gặp một số trở ngại do nhu cầu của học sinh lớn và có sự lệch nhau giữa các môn học, nên số lượng tình nguyện viên bước đầu chưa thể đáp ứng hết. Bên cạnh đó, có nhiều yếu tố cần được khắc phục để đảm bảo chất lượng dạy học như: sắp xếp thời gian ôn luyện khi học sinh có lịch tại trường tương đối dày, học sinh thiếu thiết bị hay không có không gian riêng để học.

Ngoài ra, vì triển khai đa dạng hoạt động, nên các phần việc của dự án khá lớn, cần sự tham gia hỗ trợ của nhiều bên. Trong thời gian tới, dự án sẽ xây dựng giải pháp

vận động các nguồn lực xã hội hóa để có thêm những giá trị gia tăng cho các bạn tình nguyện viên tham gia hoạt động.

“Học cùng sinh viên ĐHQGHN” hiện nay đã thu hút được lượng thành viên, tình nguyện viên và học sinh đáng kể cùng tham gia: 7 cán bộ Đoàn, Hội, giảng viên trẻ tham gia Ban điều phối, 139 bạn sinh viên tình nguyện tham gia làm gia sư trực tuyến, 90 bạn sinh viên tình nguyện tham gia khối vận hành, 273 học sinh lớp 11 và lớp 12 đăng ký chương trình. Với mục tiêu nhân văn, kế hoạch hành động thiết thực, cụ thể, cùng sự đồng hành của đông đảo các tình nguyện viên, dự án sẽ khắc phục những khó khăn trong học kỳ này, đồng thời tiếp tục lan tỏa những giá trị bổ ích tới các bạn học sinh, sinh viên.

VÌ SAO phải XẾP HẠNG ĐẠI HỌC?

👉 GS.TSKH NGUYỄN ĐÌNH ĐỨC

Xếp hạng đại học là một giải pháp giúp các trường có khả năng đối sánh với các trường khác ở quốc tế, biết mình mạnh gì, yếu gì, đang ở đâu so với các trường đại học khác trong khu vực và trên thế giới để cải tiến chất lượng, nâng cao vị thế. Vì vậy, chúng ta rất nên tham gia phương án này vì nó mang lại lợi ích cho tất cả, nhà trường, người học và xã hội.

Mặt khác, xếp hạng đại học còn là thực hiện Luật.

Luật Giáo dục đại học có hẳn Điều 9 về xếp hạng cơ sở giáo dục đại học, và ghi rõ:

1. Xếp hạng cơ sở giáo dục đại học nhằm đánh giá uy tín, chất lượng, hiệu quả hoạt động theo tiêu chí nhất định, đáp ứng nhu cầu thông tin cho cá nhân, tổ chức có liên quan.

2. Cơ sở giáo dục đại học chủ động lựa chọn, tham gia các bảng xếp hạng có uy tín trong nước, quốc tế.

Như vậy, lợi ích của việc xếp hạng đại học đã rõ.

Các trường đại học Việt Nam phải lựa chọn để tham gia xếp hạng còn là để thực hiện Luật Giáo dục đại học.

Công bố quốc tế là một chỉ số rất quan trọng trong tất cả các bảng xếp hạng. Bởi đại học là nơi sáng tạo tri thức, đỉnh cao của trí thức. Các nghiên cứu, công bố kết quả đỉnh cao là chỉ số được đánh giá rất cao, thể hiện năng lực dẫn dắt, đổi mới sáng tạo của trường đại học. Cũng chính vì quan trọng như vậy nên có hiện tượng một số trường đại học mua bài báo, khai man, tạo nên thứ hạng xếp hạng không đúng với thực lực - đây là hiện tượng "con sâu làm rầu nồi canh". Điều này không có nghĩa

chúng ta tẩy chay xếp hạng, mà đòi hỏi các tổ chức xếp hạng phải không ngừng cải tiến trong cách đo lường và đánh giá sao cho xếp hạng ngày càng phản ánh được trung thực, chính xác hơn nữa trong thời gian tới.

Sau nhiều năm đổi mới, Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc đã có thêm nhiều trường đại học vào nhóm các trường đại học hàng đầu của thế giới. Rất đáng để họ tự hào và phấn đấu. Xếp hạng đại học là một chỉ số quan trọng đánh giá chất lượng giáo dục đại học và hội nhập quốc tế, khẳng định uy tín và vị thế của nhà trường.

Năm 2018, lần đầu tiên 2 ĐHQG vào bảng xếp hạng 1000 thế giới theo bảng xếp hạng QS. Sau đó, một số đại học lớn, trong đó có 2 ĐHQG đã tiếp tục được xếp hạng vào các bảng xếp hạng khó hơn như THE và bảng xếp hạng của ĐH Giao thông Thượng Hải.

Mấy năm sau, giáo dục đại học của chúng ta lại tiếp tục ghi nhận các lĩnh vực được xếp hạng. Năm 2023, 8/10 lĩnh vực của ĐHQGHN ở trong nhóm 1.000 đại học hàng đầu thế giới trong bảng xếp hạng THE.

ĐHQGHN đề ra mục tiêu được xếp hạng vào nhóm 500 đại học hàng đầu thế giới vào năm 2030 và nhóm 300 đại học hàng đầu thế giới vào năm 2045.

Kết quả xếp hạng theo lĩnh vực của THE năm 2024, ĐHQGHN nâng số lượng nhóm lĩnh vực được xếp hạng lên 8/11 nhóm lĩnh vực, tăng thêm 2 nhóm lĩnh vực so với kỳ xếp hạng 2023. Các nhóm lĩnh vực của ĐHQGHN được THE WUR xếp hạng là: Giáo dục (nhóm 401-500); Y tế lâm sàng và Sức khỏe (nhóm 601-800); Khoa học xã hội (nhóm 501-600); Kinh doanh và kinh tế (nhóm 601-800); Khoa học

Xếp hạng đại học của ĐHQGHN trong một số bảng xếp hạng uy tín

70	Xếp hạng THE thế giới về tiêu chí Giáo dục có chất lượng THE Impact Ranking in the Quality Education Goal
89	Xếp hạng QS AUR 2024 châu Á về Mạng lưới nghiên cứu quốc tế QS AUR 2024 in International research network
131	Xếp hạng QS AUR 2024 về Uy tín tuyển dụng QS AUR 2024 in Employer Reputation
351 - 400	Xếp hạng QS WUR 2023 trong lĩnh vực Toán học QS WUR by Subjects 2023 in Mathematics
401 - 500	Xếp hạng THE WUR 2023 trong lĩnh vực Giáo dục THE WUR by Subjects 2024 in Education
501 - 550	Xếp hạng QS WUR 2023 trong lĩnh vực Khoa học máy tính & Hệ thống thông tin QS WUR by Subjects 2023 in Computer Science & Information Systems
601 - 800	Xếp hạng THE WUR 2023 trong lĩnh vực Y tế lâm sàng & Sức Khỏe THE WUR by Subjects 2024 in Clinical and Health
671	Xếp hạng WEBOMETRICS thế giới WEBOMETRICS

sự sống, Khoa học máy tính, Kỹ thuật, Khoa học Tự nhiên (cùng thuộc nhóm 801-1000).

Mới đây nhất, trong bảng xếp hạng QS thế giới theo lĩnh vực năm 2024 (QS WUR by subject 2024), ĐHQGHN tiếp tục duy trì vị thế tại các lĩnh vực mũi nhọn. Trong 07 lĩnh vực của ĐHQGHN được xếp hạng trong QS WUR by subject 2024, có 02 lĩnh vực mới được xếp hạng là Kỹ thuật Dầu khí (nhóm 101-150) và Kinh tế & Kinh tế lượng (nhóm 451-500). Thứ hạng của các lĩnh vực khác của ĐHQGHN cụ thể là: Khoa học máy tính và hệ thống thông tin (nhóm 501-550); Cơ kỹ thuật, hàng không và chế tạo (nhóm 501-530); Kỹ thuật điện và điện tử (nhóm 451-500); Toán học (nhóm 351-400); Kinh doanh và Khoa học quản lý (nhóm 551-600).

Hầu như thủ đô của các nước phát triển đều có những đại học hàng đầu. Nghị quyết 15, năm 2022 của Trung ương về phát triển Thủ đô Hà Nội đề ra mục tiêu đến năm 2030, Thủ đô Hà Nội phát triển ngang tầm thủ đô các nước phát triển trong khu vực; và đến 2045 có trình độ phát triển ngang tầm thủ đô các nước phát triển trong khu vực và trên thế giới. Đây là một mục tiêu đầy tham vọng. Sẽ thật khó đạt được nếu Thủ đô ta không có đại học nào trong nhóm đại học hàng đầu thế giới.

Bản chất xếp hạng đại học là một quy chiếu để đối sánh, đảm bảo chất lượng. Các cơ sở giáo dục đại học Việt Nam cần phải lựa chọn để tham gia các bảng xếp hạng đại học là hết sức cần thiết để hội nhập quốc tế và để thực hiện Luật Giáo dục đại học.

GS.TS NGUYỄN HỮU ĐỨC
NGUYÊN PHÓ GIÁM ĐỐC ĐHQGHN

Xếp hạng cũng là một hình thức đối sánh. Mà đối sánh là phương pháp và công cụ cơ bản, hữu dụng của quản trị và kiểm định chất lượng. Tuy nhiên, tham gia xếp hạng phải trung thực. Xếp hạng là hội nhập KPIs, nhưng phải tiếp cận KPIs đó bằng quan điểm vị nhân sinh, vị thực chất và hiệu quả để phục vụ cộng đồng.

Các bộ tiêu chí cần được cập nhật theo thời gian, phù hợp với xu thế và thực tiễn. Không có bộ tiêu chí nào phù hợp với các trường có sứ mệnh khác nhau. Nên cần kết hợp nhiều phương pháp, nhiều bộ tiêu chí.

Cuối cùng, xếp hạng là "cuộc chơi" không bắt buộc. Hiện nay chỉ có bảng xếp hạng Scimago (hoặc webometrics) bao phủ rộng, khoảng 8.000-9.000 trường (trên thế giới có khoảng 30.000 trường). Vì phương pháp xếp hạng của các bảng này dễ thu thập số liệu. Các bảng QS, THE mới có gần 2.000 trường được xếp hạng vì phương pháp của các bảng xếp hạng này khó lấy số liệu hơn và họ cũng giới hạn - chỉ cơ sở đại học nào mỗi năm có 100-150 công bố scopus mới có thể tham gia.

PGS.TS NGUYỄN QUANG HUY

“LÀ THẦY NHƯNG TÔI CHƯA BAO GIỜ NGỪNG HỌC TẬP”

TUYẾT ANH

VỚI TÌNH THẦN TRÁCH NHIỆM CAO, NĂNG ĐỘNG, SÁNG TẠO VÀ LUÔN KHÁT KHAO PHẦN ĐẤU VƯƠN LÊN CÙNG NHỮNG THÀNH TÍCH NỔI BẬT TRONG GIẢNG DẠY VÀ NGHIÊN CỨU KHOA HỌC, NĂM HỌC 2023-2024, PGS. TS NGUYỄN QUANG HUY VINH DỰ LÀ MỘT TRONG SỐ ÍT CÁC NHÀ GIÁO ĐẠT DANH HIỆU “NHÀ GIÁO ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI NĂM 2023”. LÀ GIÁM ĐỐC PHÒNG THÍ NGHIỆM TRỌNG ĐIỂM CÔNG NGHỆ ENZYM VÀ PROTEIN, GIÁM ĐỐC TRUNG TÂM NGHIÊN CỨU KHOA HỌC SỰ SỐNG, ĐỒNG THỜI LÀ GIẢNG VIÊN CAO CẤP TRƯỜNG ĐH KHOA HỌC TỰ NHIÊN - ĐHQGHN, ÔNG LUÔN TÍCH CỰC HỌC TẬP, THAM GIA NGHIÊN CỨU KHOA HỌC, KHÔNG NGỪNG ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP, NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIẢNG DẠY, TỪNG BƯỚC KHẮNG ĐỊNH ĐƯỢC NĂNG LỰC, NHIỆT HUYẾT, XỨNG ĐÁNG LÀ GIẢNG VIÊN TIÊU BIỂU CỦA ĐHQGHN.

Là cựu sinh viên Trường ĐH Tổng hợp Hà Nội (nay là Trường ĐH Khoa học Tự nhiên, ĐHQGHN), PGS.TS Nguyễn Quang Huy đã luôn mơ ước một ngày được đứng trên chính giảng đường năm nào với vai trò người dẫn dắt, truyền đạt kiến thức cho các thế hệ sau. Nhận thấy sự tác động mạnh mẽ của khoa học và công nghệ trong mọi mặt của đời sống, ông đã ý thức được mục tiêu của bản thân là cần vận dụng kiến thức được học để phát triển sự nghiệp khoa học của mình, đồng thời đóng góp cho việc bồi dưỡng và ươm tạo các thế hệ tương lai. Sau khi học tập và nghiên cứu tại Viện Hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam, Đại học Tổng hợp Osaka, Đại học Tổng hợp Kyoto (Nhật Bản), đầu năm 2003, sau khi nhận được lời mời làm việc tại ĐHQGHN, PGS. Huy đã ngay lập tức nhận lời và công tác tại Khoa Sinh học, Trường ĐH Khoa học Tự nhiên, ĐHQGHN cho đến nay.

Trong suốt hơn 20 năm công tác, PGS.TS Nguyễn Quang Huy đã dẫn dắt nhiều thế hệ học sinh, sinh viên trong học tập và nghiên cứu khoa học, đặc biệt là tham gia dẫn dắt đoàn Việt Nam tham dự Olympic Sinh học quốc tế hàng năm và đạt được nhiều thành tích xuất sắc, góp phần nâng cao vị thế giáo dục Việt Nam trên bản đồ thế giới.

Vinh dự là một trong những nhà giáo nhận Giải thưởng “Nhà giáo ĐHQGHN năm 2023”, đồng thời nhận Giải thưởng IMG - Vì sự nghiệp giáo dục, PGS.TS Nguyễn Quang Huy chia sẻ: “Trong công việc giảng dạy, tôi luôn ý thức rằng phải cải tiến, gia tăng năng suất công việc của mình bằng cách học hỏi từ chính đồng nghiệp hay chính học trò của tôi để tìm ra cách làm tốt nhất, hiệu quả nhất. Là giảng viên, theo tôi, trước hết cần học cách Biết, học cách Làm, học để Kết

nối và Phát triển bản thân. Đối với học trò hay đồng nghiệp, bạn bè, tôi luôn cố gắng đảm bảo sự công bằng và tôn trọng trong tất cả các mối quan hệ”. Việc dạy học với ông không chỉ là truyền thụ kiến thức mà còn là quá trình ông chiêm nghiệm, đúc kết những bài học từ đồng nghiệp cũng như từ học trò của mình, từ đó phát triển, thay đổi tư duy và phương pháp đào tạo cho phù hợp.

Trong thời đại 4.0, mỗi giảng viên cần đổi mới phương pháp giảng dạy, linh hoạt kết hợp phương pháp dạy học truyền thống và phương pháp dạy

học hiện đại, dễ thích nghi, đồng thời ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số để đổi mới phương pháp dạy học nhằm nâng cao tính chủ động, sáng tạo học tập của sinh viên. PGS.TS Nguyễn Quang Huy cũng thường xuyên cập nhật kiến thức và kinh nghiệm, cũng như kỹ năng đào tạo; đồng thời vận dụng linh hoạt các phương pháp giảng dạy sao cho phù hợp với từng đối tượng người học theo từng học phần ở mỗi bậc học.

"Với kinh nghiệm học tập và làm việc tại Nhật Bản cũng như có cơ hội đi nhiều nước khác nhau nên tôi đã cố gắng đưa kiến thức bài giảng lý thuyết kết hợp với kỹ năng thực hành, kết hợp với kinh nghiệm thực tiễn xã hội giúp cho người học cảm thấy những bài giảng lý thuyết khô khan trở nên dễ hiểu và ngược lại các kỹ năng thực tế được nhớ lâu hơn khi liên hệ với các kiểm chứng lý thuyết" - PGS.TS Nguyễn Quang Huy cho biết.

Chủ động sáng tạo trong xây dựng nguồn học liệu phong phú và thường xuyên cập nhật các phương pháp giảng dạy mới cũng là cách mà

PGS.TS Nguyễn Quang Huy tạo hứng thú và truyền thụ các kiến thức mới cho học trò của mình. Từ những kết quả nghiên cứu do cá nhân hoặc nhóm nghiên cứu biên soạn, hoặc từ các báo cáo khoa học quốc tế, ông đã đưa vào bài giảng một cách khéo léo, giúp sinh viên tiếp cận kiến thức một cách toàn diện và sớm nhất. "Trong quá trình triển khai giảng dạy trên lớp và thực hành, tôi đã luôn tích cực đổi mới sáng tạo, tìm tòi các đoạn video ngắn bằng tiếng Anh, giúp sinh viên vừa tiếp thu kiến thức chuyên môn, vừa trau dồi tiếng Anh chuyên ngành", ông chia sẻ.

Từng là thành viên, sau đó là trưởng đoàn Việt Nam tham dự Olympic Sinh học quốc tế hàng năm, PGS.TS Nguyễn Quang Huy cũng có cơ hội tiếp cận với nhiều phương pháp giảng dạy mới, đặc biệt là cách thức kiểm tra, đánh giá hiện đại, tiên tiến trên thế giới. "Tôi đã chủ động xây dựng các bài kiểm tra, đánh giá vừa giúp phân loại, vừa tạo hứng thú cho người học, đồng thời phối hợp, chia sẻ các hình thức kiểm tra, đánh giá với các giảng viên đến từ các trường đại học

trong cả nước như Trường ĐH Sư phạm Hà Nội, Trường ĐH Sư phạm TP. Hồ Chí Minh, Trường ĐH Cần Thơ, Trường ĐH Y Dược TP. Hồ Chí Minh, Trường ĐH Khoa học Tự nhiên - ĐHQG TP. Hồ Chí Minh... để từ đó lan tỏa tới người học ở nhiều tỉnh, thành phố khác nhau” - PGS. Huy cho hay.

Triết lý “Học đi đôi với hành” luôn là kim chỉ nam cho lĩnh vực giáo dục và đào tạo, đặc biệt trong bối cảnh những chuyển biến phức tạp tác động lên nền kinh tế - xã hội. Phương pháp học “thực chiến” đã và đang giúp củng cố nền tảng kiến thức, bổ trợ tư duy và kỹ năng cần thiết cho sinh viên và học viên sau đại học. Theo PGS.TS Nguyễn Quang Huy, việc học tập hiện nay không chỉ đòi hỏi kiến thức sách vở mà còn cần các trải nghiệm thực tiễn. “Cá nhân tôi cho rằng cần có sự tham gia sâu hơn nữa của chính các nhà tuyển dụng trong việc xây dựng các chương trình đào tạo, cần có các chính sách giúp sinh viên sớm được tiếp cận và trải nghiệm trong nghiên cứu, đặc biệt là các nghiên cứu ứng dụng, các nghiên cứu chuyên sâu hay hoạt động trải nghiệm trong các đơn vị tuyển dụng. Các bạn sinh viên cũng cần tự trau dồi, nâng cao trình độ ngoại ngữ, công nghệ thông tin để tiếp cận dễ dàng hơn với các kiến thức, kỹ năng chuyên môn cũng như nâng cao khả năng tìm kiếm thông tin” - PGS.TS Nguyễn Quang Huy đưa ra lời khuyên.

Thành lập năm 1956, Khoa Sinh học là một trong số các Khoa được thành lập đầu tiên của Trường Đại học Tổng hợp Hà Nội. Qua hơn 65 năm phát triển, Khoa Sinh học đã trở thành một trong các trung tâm hàng đầu cả nước về đào tạo cán bộ từ trình độ đại học đến thạc sĩ, tiến sĩ cũng như nghiên cứu khoa học thuộc các lĩnh vực khác nhau của ngành Sinh học và Công nghệ Sinh học. Các ngành đào tạo chính của Khoa bao gồm: Sinh học, Công nghệ sinh học và Sinh dược học (mở mới từ năm học 2023-2024). Đây đều là những ngành trong lĩnh vực Khoa học sự sống được Đảng và Nhà nước luôn quan tâm phát triển cũng như nghiên cứu và áp dụng trong nhiều ngành và lĩnh vực khác nhau.

NHÀ THIẾT KẾ LÊ HÀ

ĐƯA TỰ DUY TIÊN PHONG, KHAI PHÓNG

THIẾT KẾ SÁNG TẠO

ĐẾN TRƯỜNG KHOA HỌC LIÊN NGÀNH VÀ NGHỆ THUẬT

HOẠT ĐỘNG 15 NĂM TRONG NGÀNH THỜI TRANG, VỚI KINH NGHIỆM Ở CẢ LĨNH VỰC THIẾT KẾ VÀ GIẢNG DẠY, NHÀ THIẾT KẾ LÊ HÀ KHÔNG NGỪNG LÀM MỚI MÌNH ĐỂ THỎA SỨC SÁNG TẠO NGHỆ THUẬT VÀ TRUYỀN LỬA CHO NHỮNG THẾ HỆ TIẾP THEO.

👉 YẾN MAI

TIÊN PHONG VÀ KHÁC BIỆT TRONG HÀNH TRÌNH GẮN BÓ VỚI THỜI TRANG

Sở hữu cá tính mạnh, yêu thích những điều khác biệt và đề cao tinh thần tiên phong, mỗi bước đi trong sự nghiệp của nhà thiết kế Lê Hà là một cơ hội để học hỏi, khẳng định bản sắc, cũng như truyền cảm hứng và đam mê thời trang. Quan niệm “thành công trong ngành thời trang là khi bạn để lại di sản”, chị không giới hạn mình trong lĩnh vực thiết kế, mà còn không ngừng lan tỏa giá trị tới cộng đồng: tham gia giảng dạy, quản lý thương hiệu, kinh

doanh và cố vấn chuyên môn cho các nhãn hàng.

Sự yêu thích những điều khác biệt và tinh thần tiên phong cũng là yếu tố nền tảng để nhà thiết kế Lê Hà khẳng định giá trị cốt lõi của bản thân trong thời trang. Khao khát đem đến làn gió mới cho thời trang Việt, khi bắt đầu làm nghề, Lê Hà đã mạnh dạn lựa chọn hướng đi mới: thiết kế thời trang ứng dụng. Hướng đi này đã tạo nên những thành công lớn cho nhà thiết kế, mở đầu cho sự ra đời của hàng loạt bộ sưu tập thời trang. Đó cũng là cột mốc để chị đạt những giải thưởng danh giá như: Giải Nhà thiết kế của năm trong cuộc thi Grand Prix Việt Nam năm 2006 và Giải Ba - Thiết kế ấn tượng và sáng tạo của cuộc thi thiết kế Vượt thời gian của Hội Đồng Anh và Hội Mỹ thuật Việt Nam tổ chức năm 2002. Ngoài ra, chị còn đóng góp các bộ sưu tập của các chương trình như Đẹp Show, Elle show, VNDFW, VNFVW từ năm 2009 đến nay, và sáng lập thương hiệu thời trang riêng LEA'S.

Sau một chặng đường dài khẳng định bản sắc cá nhân, hiện tại, Lê Hà tiếp tục ấp ủ một hành trình lột xác. Lần này, chị hướng đến sự hài hòa giữa đam mê cá nhân và mong muốn kiến tạo một xã hội phát triển bền vững. Chia sẻ về quyết định chuyển mình theo hướng thời trang "vị nhân sinh", thời trang vì môi trường, vì cộng đồng, chị cho biết: "Tôi muốn thời trang mang nhiều ý nghĩa hơn, vượt lên trên quan điểm thời trang phục vụ cá thể. Xây dựng xu hướng thời trang vì cộng đồng chính là thứ có thể giúp tôi có thể làm mới mình và qua đó truyền được những giá trị tích cực tới xã hội".

ĐỔI MỚI MÌNH ĐỂ MỞ ĐƯỜNG CHO MỘT THẾ HỆ MỚI TRONG THỜI TRANG

Song hành với nhu cầu sáng tạo tự thân, nhà thiết kế Lê Hà còn tập trung vào hoạt động giảng dạy thời trang như một cách để lan tỏa giá trị tới thế hệ tiếp theo của ngành. Đối với chị, niềm yêu thích dạy học cũng tự nhiên như đam mê thiết kế: "Tôi thiết kế như tôi được thở. Tôi giảng dạy như tôi được sống". Ấp ủ mong muốn giảng dạy từ khi vào đại học, hiện nay, chị đang là giảng viên tại nhiều cơ sở đào tạo thiết kế tại Việt Nam, trong đó chị là giảng viên cơ hữu của chương trình đào tạo cử nhân Thiết kế sáng tạo - Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật - ĐHQGHN (VNU-SIS).

Giữ nguyên tinh thần đề cao sự khác biệt, sự tiên phong, cùng với kinh nghiệm thực tế từ

quá trình xây dựng thương hiệu cá nhân và làm việc với doanh nghiệp thời trang, Lê Hà coi học là quá trình cả giảng viên và sinh viên làm mới mình. Chị chia sẻ: “Việc dạy theo hướng thực chiến, để sinh viên làm việc theo nhóm và cá nhân hóa bài giảng theo nhu cầu của người học khiến tôi thấy mình cũng tươi mới, chính tôi cũng rất thích. Mỗi ngày tôi lại muốn đổi mới nhiều hơn nữa, để giúp các bạn vừa học vừa thực chiến với những cách vận hành của các thương hiệu lớn, khiến việc học không còn nhàm chán”.

Đặc biệt, luôn tâm niệm về sự sáng tạo vượt ngoài khuôn mẫu, phương pháp giảng dạy của nhà thiết kế Lê Hà tập trung vào việc khai phá cá tính của người học. Nhận xét mình là tuýp người sẵn sàng mạo hiểm để thoát khỏi lối mòn, chị cho rằng, đó cũng là phẩm chất mình khơi gợi ở

thực, tôi còn dạy các bạn phải nhận thức năng lực của bản thân và chịu trách nhiệm với những quyết định mình đưa ra. Khi sinh viên đưa ra một quan điểm và sợ mình không làm được, tôi luôn cố gắng đưa ra các tình huống khác nhau. Khi đã chọn được tình huống phù hợp với năng lực bản thân, bạn phải tự chịu trách nhiệm cho quyết định của bản thân mình. Điều này rất quan trọng, kể cả khi bạn đi học đến khi đi làm”.

HƯỚNG ĐẾN THỜI TRANG CỦA TƯƠNG LAI: ĐÀO TẠO THỜI TRANG LIÊN NGÀNH VÀ PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG

Nối tiếp hành trình tiên phong với thời trang, nhà thiết kế Lê Hà trải lòng về quyết định gắn bó với

người học. Chị lý giải: “Các bạn sinh viên có những điều bị coi là nhược điểm, nhưng tôi lại cho rằng đó là ưu điểm. Vì đôi khi nhược điểm của bạn chính là điều khác biệt của bạn so với những gì khuôn mẫu chung đang đặt ra. Do đó, để thực sự phát huy được bản sắc, bạn cần nỗ lực để phát triển điều ngỡ là nhược điểm ấy. Không nhìn vào những điều bị coi là nhược điểm mà đánh giá thấp bản thân, bởi chính điều đó cũng là thế mạnh và sự khác biệt của bạn. Đó là cách mà tôi dạy các bạn sinh viên”.

Chọn cách dạy học gắn liền với thực tiễn, chị còn tập trung vào việc trang bị cho sinh viên những kỹ năng cần thiết để phát huy hơn nữa tiềm năng cá nhân. Chị nhận định, một trong những yêu cầu với người làm sáng tạo nói chung và yêu cầu với nguồn nhân lực cấp cao ở các doanh nghiệp nói riêng là khả năng ra quyết định và chịu trách nhiệm cho quyết định. Do đó, “ngoài việc dạy kiến

gọn trong việc thiết kế hay sáng tạo sản phẩm, thời trang còn là một phần của văn hóa. Chị chia sẻ: “Tôi nhận thấy thời trang phải mang tính liên ngành. Người thiết kế thời trang phải là một nhà văn hoá, phải biết rất nhiều lĩnh vực trong đời sống, phải đa ngành, đa lĩnh vực. Quá trình tôi dạy cũng là quá trình tôi học hỏi, qua đó tôi có thêm nền tảng về tính liên ngành, đa ngành, đa lĩnh vực, tầm nhìn để áp dụng vào thời trang, vào ngành sáng tạo mà tôi theo đuổi. Điều đó thúc đẩy tôi có thêm lý do để chọn giảng dạy Thiết kế sáng tạo tại Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật - ĐHQGHN”.

Với nền tảng kiến thức từ năm tháng học và dạy thời trang tại Việt Nam và Pháp, kinh nghiệm từ quá trình làm việc với thương hiệu cá nhân và hợp tác với doanh nghiệp, nhà thiết kế Lê Hà đã cùng đội ngũ chuyên môn của Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật tham gia xây dựng chương trình đào tạo Thiết kế sáng tạo. Đây là chương

Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật - ĐHQGHN: “Khi tìm hiểu về Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật nói riêng và ĐHQGHN nói chung, tôi nhận thấy có những giá trị cốt lõi mà tôi và Trường cùng theo đuổi - đó là hướng tới sự tiên phong, đổi mới sáng tạo, sẵn sàng mạo hiểm và theo đuổi những điều mới mẻ. Đây chính là những thứ mà tôi luôn tìm kiếm và hướng tới”.

Không chỉ vậy, sau hơn 15 năm gắn bó với thời trang, với Lê Hà, đây cũng là thời điểm để mở rộng hơn nữa biên giới của thời trang: Thời trang không chỉ gói

trình đào tạo tiên phong tại Việt Nam, tiệm cận với chương trình đào tạo Thiết kế sáng tạo hiện nay trên thế giới.

Chị Lê Hà cho hay, chương trình đào tạo Thiết kế sáng tạo được xây dựng với nhiều điểm mới, bao trùm các khâu trong lĩnh vực thời trang (từ thiết kế đến quảng bá và kinh doanh sản phẩm), phù hợp với xu thế phát triển trong tương lai của thời trang tại Việt Nam. Nhất quán với tư duy “người thiết kế thời trang cũng là một nhà văn hóa”, chương trình hướng đến đào tạo tư duy thiết kế như một “nhà

sáng tạo” đa năng, vừa có năng lực thiết kế, vừa có hiểu biết dày dặn về văn hóa, nghệ thuật, có trách nhiệm xã hội, có tầm nhìn về phát triển bền vững và năng lực quản trị dự án, quản trị kinh doanh... Từ đó, người học sẽ có thể phát huy hiệu quả bản sắc, sẵn sàng thử nghiệm và tạo dấu ấn trong ngành công nghiệp sáng tạo thời kỳ 4.0.

Bên cạnh đó, cũng xuất phát từ tinh thần tiên phong khởi tạo những giá trị mới cho tương lai, nhà thiết kế Lê Hà chia sẻ: “Ngoài các kiến thức, kỹ năng mềm và kỹ năng cứng nền tảng cơ bản của một nhà thiết kế sáng tạo, chương trình đưa vào giảng dạy một số lĩnh vực kiến thức về công nghệ số bắt kịp với xu thế phát triển của xã hội đương đại như: Trí tuệ nhân tạo AI (artificial intelligence), công nghệ thực tế ảo VR (visual reality), thiết kế động, công nghệ đeo (wearable tech)...”. Được biết, ứng dụng công nghệ không chỉ là sự cải tiến về kỹ thuật, mà còn là hướng đi để tạo nên những sản phẩm thời trang “vị nhân sinh” hơn, đáp ứng tốt nhu cầu của công chúng. Chẳng hạn, công nghệ đeo tích hợp với những sản phẩm như đồng hồ đeo tay có thể hỗ trợ theo dõi nhịp tim, bảo đảm sức khỏe cho người dùng.

Với phương châm đào tạo liên ngành đồng hành với doanh nghiệp, sinh viên của chương trình đào tạo Thiết kế sáng tạo được kết nối mạng lưới với các chuyên gia từ các tập đoàn, doanh nghiệp tổ chức trong nước và quốc tế. Với quy mô chương trình đào tạo như vậy, nhà

thiết kế Lê Hà chia sẻ về những phẩm chất giảng viên và doanh nghiệp tìm kiếm ở những sinh viên, nhân sự tương lai: “Đầu tiên, các doanh nghiệp sẽ yêu cầu gu thẩm mỹ và tư duy toàn diện. Việc đánh giá gu thẩm mỹ của một người sẽ phụ thuộc vào việc sản phẩm của họ có được cả chuyên gia và khách hàng đánh giá cao hay không. Thứ hai, các doanh nghiệp sẽ mong muốn tuyển dụng một người có thái độ, đạo đức tốt. Và cuối cùng là đánh giá năng lực về kỹ thuật. Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật cũng đang đào tạo chú trọng vào tư duy và kỹ thuật”.

Hơn cả, với tư cách một “tiền bối” trong đam mê sáng tạo nói chung và thời trang nói riêng, nhà thiết kế Lê Hà cũng gửi lời nhắn đến những sinh viên tương lai đầy cá tính của ngành Thiết kế sáng tạo, Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật: “Tôi đánh giá rất cao những bạn lựa chọn Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật, bởi các bạn đã sẵn sàng thoát khỏi khuôn mẫu, khỏi những điều đã trở thành định kiến, thói quen để tìm hiểu những điều mới mẻ. Tôi nghĩ điều cốt lõi là các bạn cần sự sáng tạo, đổi mới, tiên phong. Những bạn lựa chọn ngành Thiết kế sáng tạo phải là những người sẵn sàng đổi mới, sáng tạo hết mình, là người khai phá trong lĩnh vực này. Khi bạn có quan điểm như vậy thì mới có thể gắn bó lâu dài, ngược lại, nếu bạn thiếu tư duy khác biệt thì khó theo được ngành”.

TỪ ƯỚC MƠ TRỞ THÀNH "THỦY THỦ MẶT TRẮNG" ĐẾN CÔ GIÁO DẠY TIẾNG NHẬT "HẾT MÌNH"

LÊ THỊ NGỌC, HIỆN LÀ GIẢNG VIÊN CỦA KHOA NGÔN NGỮ VÀ VĂN HÓA NHẬT BẢN. TÍNH ĐẾN THỜI ĐIỂM HIỆN TẠI, CÔ ĐÃ CÓ GẦN 13 NĂM CÔNG TÁC TẠI TRƯỜNG ĐH NGOẠI NGỮ - ĐHQGHN. VỚI TÍNH CÁCH TRÈ TRUNG "NGỌT NGÀO", CÙNG NGUỒN NĂNG LƯỢNG TÍCH CỰC VÀ NHIỆT HUYẾT TRONG GIẢNG DẠY, CÔ GIÁO TRÈ LUÔN NHẬN ĐƯỢC SỰ QUÝ MẾN CỦA SINH VIÊN TRONG TRƯỜNG.

XUÂN THẮNG

CƠ DUYÊN VỚI TIẾNG NHẬT TỪ THUỜ BÉ

Từ khi còn nhỏ, như bạn bè cùng trang lứa, Ngọc có đam mê và thích thú với những trang truyện tranh Nhật Bản như Thủy thủ mặt trắng, Jindo, Teppei,... và những nhân vật tuổi thơ khác. "Nhâm nhi món ăn tinh thần" hàng ngày, sự hứng thú với con người, văn hóa và ngôn ngữ nơi "Xứ sở hoa anh đào" tự khi nào đã trở thành động lực phát triển tình yêu với Nhật Bản của cô.

Cô giáo trẻ hóm hỉnh chia sẻ: "Hồi nhỏ đã từng ước mơ trở thành Thủy thủ mặt trắng để trừ gian diệt họa cho thế gian. Sau này khi lớn lên, với tình yêu to lớn dành cho "Đất nước Mặt trời mọc", tôi đã chọn tiếng Nhật làm ngôn ngữ gắn bó".

HÀNH TRÌNH TRỞ THÀNH “MỘT MẢNH GHÉP” CỦA ULIS

Tốt nghiệp ngành Ngôn ngữ Nhật (định hướng Biên - Phiên dịch), Lê Thị Ngọc tiếp tục học Thạc sĩ ngành Ngôn ngữ Nhật ở Việt Nam và học Thạc sĩ ngành Quản trị kinh doanh ở Nhật Bản. Về nước bồi dưỡng thêm các kỹ năng ngành Sư phạm, cuối cùng, Ngọc quyết chọn bến đỗ cho chuyến dừng chân của mình là trở thành giảng viên tiếng Nhật tại Trường ĐH Ngoại ngữ - ĐHQGHN với mong muốn truyền động lực và cảm hứng tới các bạn sinh viên yêu văn hóa và đất nước Nhật Bản. Trong suốt những năm công tác, Lê Thị Ngọc được rất nhiều các bạn sinh viên ULIS yêu quý và mến mộ đặt cho cái tên thân thương là cô “Ngọt”, cũng phần nào nói lên tính cách ngọt ngào của cô.

Được hỏi rằng điều gì đã khiến cô gắn bó với ULIS lâu dài, cô giáo trẻ đáp: “Lựa chọn trở thành giảng viên tiếng Nhật tại ULIS, bởi vì nơi đây đã nuôi dưỡng tình yêu với ngôn ngữ và văn hóa Nhật trong tôi. Chính bởi vậy, tôi cũng muốn lan

tỏa tới các bạn sinh viên ULIS tình yêu nồng nàn và mạnh mẽ đó”.

Hơn 13 năm công tác, nữ giảng viên trẻ Lê Thị Ngọc mang tới cho các bạn sinh viên nhiều điều thú vị, mới mẻ trong bài giảng cùng những cảm xúc tích cực và với nụ cười tươi nhí nhảnh của mình. “Hay cười thật tươi và vui vẻ là bản tính của mình và tôi luôn mong muốn đem đến cho các sinh viên một nguồn năng lượng tích cực và năng động. Bản thân đã trải qua quãng thời gian ở đại học cũng như các bạn sinh viên bây giờ, vậy nên tôi luôn cố gắng đặt bản thân mình ở vị trí của sinh viên để có thể chia sẻ, thấu cảm và suy nghĩ với những điều mà các em đang trải qua hằng ngày”. Chính tính cách lạc quan, yêu đời ấy đã tạo nên hình ảnh một cô giáo trẻ trung, dễ mến.

Nằm trong những ngôn ngữ được đánh giá là khó trên thế giới, quá thực việc lựa chọn và cải thiện phương pháp giảng dạy đa dạng, phù hợp với từng học sinh là một thách thức với người giáo viên. Nhưng trên cương vị là một giáo viên tâm

huyết với công việc, nữ giảng viên trẻ này luôn không ngừng trau dồi và tìm kiếm, thay đổi cũng như khai thác đa dạng cách truyền tải kiến thức hàn lâm của tiếng Nhật bằng nhiều phương pháp khác nhau để cho những con chữ không còn khô khan mà trở nên thú vị. “Giảng dạy bằng dự án có lẽ là phương pháp mà cô ưng ý nhất. Khi nhìn thấy các bạn sinh viên từng ngày chăm chút cho dự án; nỗ lực trau dồi bản thân để dự án hoàn thiện hơn; hay cố gắng thấu hiểu, thông cảm với người khác để làm việc nhóm tốt hơn..., lúc đó mình cảm thấy tự hào và hạnh phúc bởi sinh viên đã trưởng thành và tự tin, bản lĩnh hơn rất nhiều”, Lê Thị Ngọc nói.

BIẾN NỖ LỰC THÀNH THÀNH TỰU

Không thể phủ nhận, Lê Thị Ngọc là một trong những giảng viên trẻ tài năng của ULIS. Trong suốt quãng thời gian công tác và cống hiến cho sự nghiệp “trồng người”, cô đã gặt hái nhiều giải thưởng, cùng các bằng khen và thành tựu đáng kể như: tham gia thẩm định bộ sách giáo khoa tiếng Nhật dành cho Tiểu học; Đạt danh hiệu chiến sĩ thi đua

cấp sơ sở 3 năm liên tục; Đạt danh hiệu “Gương mặt giảng viên ULIS” năm 2020; 02 năm liên tiếp đạt danh hiệu Gương mặt trẻ tiêu biểu của ULIS; Giành học bổng học thạc sĩ tại Nhật Bản MEXT (học bổng do Bộ Giáo dục Nhật Bản cấp)...

Bên cạnh đó, nữ giảng viên trẻ cũng tích cực tham gia tổ chức, làm MC, dịch cho các hoạt động thúc đẩy mối quan hệ Việt Nam - Nhật Bản như “Lễ kỷ niệm 50 năm thiết lập quan hệ ngoại giao Việt Nam - Nhật Bản”, “Liên hoan dân ca Việt - Nhật”, “Giao lưu doanh nghiệp Việt - Nhật”...

Gần đây, nữ giảng viên trẻ đã được Khen thưởng đột xuất 02 năm liên tục với thành tích Hướng dẫn sinh viên đạt giải Nhất cuộc thi Hùng biện tiếng Nhật toàn quốc Hosei cup. Trong khoảng thời gian này, kỷ niệm đáng nhớ nhất là khi cô nhận ra được sự thay đổi của học trò trước và sau cuộc thi. “Khi nhìn thấy các bạn tự tin đứng trên bục hùng biện, nhìn thấy các bạn miệng cười tươi nhưng “mắt ướt hoen mi” khi đeo vòng nguyệt quế và rinh về giải thưởng cao và danh giá nhất, cô

cảm thấy tự hào và cảm phục các bạn ấy lắm. Sinh viên ULIS chỉ có “đỉnh của đỉnh!”.

“HỌA MI” YÊU CA HÁT

Âm nhạc cũng là một đam mê lớn của giảng viên Lê Thị Ngọc. Nhiều sinh viên đã biết cô như là “cây âm nhạc” của ULIS, nhưng không phải ai cũng biết rằng cô “Ngọt” có thể “cân” được rất nhiều thể loại nhạc, từ nhạc trẻ, nhạc pop hiện nay, đến những bản dân ca đương đại, nhạc vàng, nhạc đỏ cổ điển, cho tới dòng nhạc truyền thống như châu văn. Được hỏi lý do gì mà có thể hát được nhiều thể loại nhạc như vậy, cô Ngọc đáp rằng do được tiếp xúc từ nhỏ thông qua nhạc vàng, vàng đỏ,... của bố mẹ và đồng thời cũng là do sở thích của bản thân, nên cô đã tập luyện để có được vốn thanh nhạc giàu có đó. Lê Thị Ngọc là một gương mặt quen thuộc trong những sự kiện văn nghệ của Trường với những tiết mục ca nhạc đặc sắc và vui tươi.

ULIS MÃI LÀ ĐIỂM DỪNG CHÂN CHO HÀNH TRÌNH TƯƠNG LAI

Khi được hỏi về dự định tương lai của bản thân, nữ giảng viên trẻ vui vẻ đáp: “Môi trường làm việc thân thiện, sinh viên ULIS đáng yêu thế này, nên chắc tôi nguyện ở mãi ULIS thân thương mãi thôi. Mỗi ngày dạy là một ngày vui với mình mà”.

Có thể nói, giảng viên Lê Thị Ngọc là một trong những gương mặt trẻ tiêu biểu của ULIS. Trong tương lai, cô sẽ tiếp tục truyền cảm hứng sống và học tập tốt cho những thế hệ sinh viên của Trường ĐH Ngoại ngữ!

MỘT BỨC TRANH

CỦA DANH HỌA TÔ NGỌC VÂN
& **SỰ TIẾP BIẾN VĂN HÓA VIỆT**
NỬA ĐẦU THẾ KỶ XX

BỨC TRANH MINH HỌA THỂ HIỆN SỰ GIAO THOA VĂN HÓA, GIÁO DỤC ĐÔNG TÂY CỦA HỌA SĨ TÔ NGỌC VÂN ĐƯỢC ĐĂNG TRÊN TRANG BÌA CỦA TẠP CHÍ TỬ DÂN VÀO NHỮNG NĂM 1930-1931 VỚI HÌNH ẢNH TÒA NHÀ ĐẠI HỌC ĐÔNG DƯƠNG VÀ KHUÊ VĂN CÁC, VĂN MIẾU - QUỐC TỬ GIÁM ĐÃ CHO CHÚNG TA THẤY MỘT SỰ MẮN CẢM CỦA HỌA SĨ VỚI LỊCH SỬ VÀ THỜI ĐẠI. BÀN TIN ĐHQGHN ĐÃ TRAO ĐỔI CÙNG GS. NGND ĐÌNH VĂN ĐỨC XUNG QUANH Ý TƯỞNG, CÂU CHUYỆN VỀ BỨC TRANH MINH HỌA NÀY CÙNG VỚI NHỮNG LÝ GIẢI VỀ SỰ TIẾP BIẾN VĂN HÓA, MỘT DÒNG CHẢY LIÊN TỤC CỦA XÃ HỘI VIỆT NAM.

THÙY DƯƠNG

Câu chuyện nhỏ này bắt đầu như thế nào thưa Giáo sư?

Vâng, có chút thú vị, mới đây, tôi tình cờ gặp trên facebook một bức tranh hay từ một người bạn quý của tôi. Bức tranh được ghi chú bên dưới là của danh họa Tô Ngọc Vân vẽ 90 năm trước. Bức tranh là minh họa cho bìa cuốn tạp chí "Tứ Dân" (nghĩa là Sĩ, Nông, Công, Thương) vào đầu thập niên ba mươi, tuy tranh có vẻ đơn sơ nhưng ở chiều sâu đã nói lên nhiều điều. Đó là một mảnh của hình ảnh "tiếp biến văn hóa Việt" nửa đầu thế kỷ XX. Trong tranh, tiêu điểm là hình một lão nhân Nho học hiền hòa bên cạnh một người trẻ Tây học ý chí. Hậu trường bức tranh là nét vẽ nhẹ Khuê Văn Các trong Văn Miếu - Quốc Tử Giám và Tòa nhà Đại học Đông Dương (19 Lê Thánh Tông, tòa nhà biểu tượng của Đại học Tổng hợp Hà Nội và Đại học Quốc gia Hà Nội ngày nay). Chỉ có thế nhưng rất

Bức tranh minh họa của họa sỹ Tô Ngọc Vân đăng trên bìa Tạp chí Tử Dân.

đáng nói, nhất là ý tưởng về nội dung tranh.

Nửa đầu thế kỷ XX diễn ra một cuộc tiếp biến Văn hóa cực lớn trong văn hóa Việt. Họa sĩ Tô Ngọc Vân vừa là sản phẩm, vừa là người bơi trong sự kiện này. Ông đã nhẹ nhàng thể hiện điều này qua nét bút. Tiếp biến văn hóa bao gồm nhiều khía cạnh. Bức tranh là sự kiện nhỏ nên cũng xin phép có đôi lời chia sẻ.

Xin GS cho biết nội dung bức tranh liên quan thế nào với chuyện tiếp biến văn hóa của Việt Nam nửa đầu thế kỷ XX?

Phải nói rộng ra một chút. Tiếp biến văn hóa là một phạm trù có tính triết học với không gian rộng. Nói nôm na đó là kết quả của tiếp xúc và biến đổi văn hóa của mỗi quốc gia, dân tộc, vùng lãnh thổ dưới ảnh hưởng của nhiều nhân tố xã hội và lịch sử. Giao lưu văn hóa là một khái niệm rộng và phổ quát. Tiếp biến gồm có hai vế: Tiếp xúc và biến đổi. Tiếp xúc là một hiện tượng xã hội do các cộng đồng dân cư vì những lí do lịch sử, địa lý đã có những "khuếch tán xã hội" trên các phương diện tiếp xúc. Tiếp xúc văn hóa diễn ra với nhiều địa hạt, trong đó

GS. NGND Đinh Văn Đức

nghệ thuật và giáo dục chỉ là một dạng kết quả.

Do tiếp xúc, trao đổi, tương tác lẫn nhau giữa các nền văn hóa nên có sự khuếch tán một cách tự nhiên và tất yếu... Tiếp biến văn hóa là kết quả của sự tiếp nhận những yếu tố khuếch tán và sau đó từng bước nội địa hóa theo bối cảnh lịch sử cụ thể, nhu cầu nội sinh cụ thể. Đó là một câu chuyện dài. Ở đây chỉ xin có vài ý nhân nội dung bức tranh.

Trong bức tranh này, tiêu điểm là hình ảnh hai thế hệ nối tiếp nhau: Nhà Nho truyền thống lớn tuổi và Tây học trẻ hơn thân thiện bên nhau, không có xung đột. Đó là chính là một đặc điểm văn hóa Việt nửa đầu thế kỷ XX. Hình hai ngôi trường phía sau (Văn Miếu - Quốc Tử Giám và Đại học Đông Dương) cũng nói tiếp cái nội dung ấy. Phải là người trong cuộc, họa sĩ Tô Ngọc Vân mới có được ý tưởng đó và tìm cách thể hiện nó.

Xin GS cho biết bối cảnh văn hóa chung của bức tranh là gì và có mối liên hệ như thế nào với xã hội đương thời trong bức minh họa?

Nhân đây cũng xin có thêm chút phân tích. Dưới ách thực dân Pháp và chế độ

phong kiến, nửa đầu thế kỷ XX đã diễn ra một sự phân hóa sâu sắc trong xã hội nước ta và cùng với việc đó là một tiếp biến văn hóa sâu rộng trong hoàn cảnh một nước thuộc địa nửa phong kiến. Tiếp biến đã tạo ra những biến đổi mạnh mẽ trong văn hóa Việt, dễ thấy nhất là trên ba phương diện: Báo chí truyền thông, Giáo dục đào tạo và Văn chương nghệ thuật mà nền tảng là sự tiếp xúc văn hóa truyền thống Việt với văn hóa phương Tây mà đại diện là văn hóa Pháp. Có nhiều động lực cho các tiếp biến văn hóa. Chữ Quốc ngữ là một trong số những động lực quan trọng. Nền giáo dục Quốc ngữ đã góp phần hệ trọng trong việc bảo tồn và phát triển văn hóa Việt kiểu mới trên tinh thần tiếng Việt còn thì văn hóa Việt còn, và song hành là tiếp tục dòng chảy của chữ Hán và chữ Nôm. Sự hòa nhập của chữ Quốc ngữ dần xuất hiện như một yếu tố văn hóa mới, thuộc về bản địa.

Chúng ta thấy, giáo dục ở ta là một sợi chỉ với nhiều khúc từ truyền thống đến hiện đại. Giáo dục truyền thống là nền giáo dục khoa cử chữ Hán khởi đầu từ thế kỷ thứ X và mạnh mẽ từ Nhà

Lê với mục tiêu là đào tạo quan lại nhằm quản trị hành chính xã hội trong kỷ cương phong kiến. Nội dung đào tạo bảo thủ và xơ cứng nhưng thể chế học hành là hà khắc, kỷ luật. Nho học, trong các đời, đều được triều đình tôn sùng và sĩ phu ủng hộ. Về đường tinh thần, luân lý, Nho học đã có ảnh hưởng rất sâu và đã đào tạo nên những bậc trung thần, hiền nhân quân tử có đức độ, có phẩm hạnh, có công với quốc gia, xã hội.

Nhưng về đường tư tưởng học thuật, thì Nho phái nước ta theo lối học Hán qua chữ Nho và chỉ biết chọn lối học khoa cử, nặng từ chương mà không coi trọng lý; Bởi thế nên cái học của ta có phần nệ cổ, không tìm thấy cái lí luận, không đề xướng học thuyết. Hình ảnh áo dài, khăn đóng của nhà Nho trong tranh là một biểu tượng có tính quy chiếu.

Sự tiếp xúc đầu tiên của văn hoá Việt Nam đã diễn ra rất dài với văn hoá Trung Hoa. Tiếp xúc đó quan trọng nhất là qua kênh Nho giáo và Văn tự (chữ Hán viết khối vuông). Văn hoá Việt Nam từ thế kỷ XVII trở đi bắt đầu có những tiếp xúc với phương Tây trước tiên với người Bồ Đào Nha, sau đó với người Hà Lan, người Anh, sau nữa là

người Pháp. Những tiếp xúc với phương Tây của Việt Nam đã diễn ra sau khi ở ta đã có sự chuẩn bị và kinh nghiệm ngàn năm về sự tiếp xúc văn hoá giữa Việt và Hán. Với Nho giáo Việt Nam, người Việt tiếp xúc với phương Tây trên tư cách sẵn có một văn hoá có hệ thống tư tưởng Nho gia nhưng mà Nho giáo ấy đã được nội địa hoá Việt Nam chứ không còn là nho giáo lý thuyết Trung Hoa.

Đầu thế kỷ XX, năm 1906, chính quyền Pháp đã cho xây dựng một mô hình đại học kiểu phương Tây ở Đông Dương, hình mẫu giáo dục đại học đa ngành cũng được nhanh chóng tiếp nhận, đồng thời mục tiêu đào tạo cũng bắt đầu chuyển sang đào tạo nguồn nhân lực, nguồn lực này vẫn là để phục vụ cho chế độ cai trị, duy trì chế độ thực dân cho nên tuy cung cách đã thay đổi nhưng mục tiêu vẫn chưa thay đổi. Chế độ thực dân Pháp chưa bao giờ đặt mục tiêu đào tạo nguồn nhân lực cho thuộc địa bởi vì nếu đào tạo nguồn nhân lực cho thuộc địa là đào tạo ra một hệ thống để chống lại chế độ thực dân của chính quốc. Vấn đề là Pháp muốn đào tạo ra một hệ thống những người bản địa thực thi những quan niệm của chế

độ thực dân tại Việt Nam. Ngay từ đầu tiếp xúc với phương Tây qua nền giáo dục thực dân Pháp thì người Việt Nam vẫn tương kế tựu kế và đưa vào đó những tư tưởng mới để tìm cách cứu nước, tìm cách giành lại độc lập dân tộc. Không phải ngẫu nhiên mà từ cánh cửa của nền giáo dục phương Tây, giáo dục Việt Nam trong thể chế mới đào tạo ra một lớp trí thức yêu nước vững cả văn hoá truyền thống và văn hoá hiện đại để rồi một bộ phận trở thành những người cách mạng của công cuộc giải phóng dân tộc chống lại chế độ thực dân.

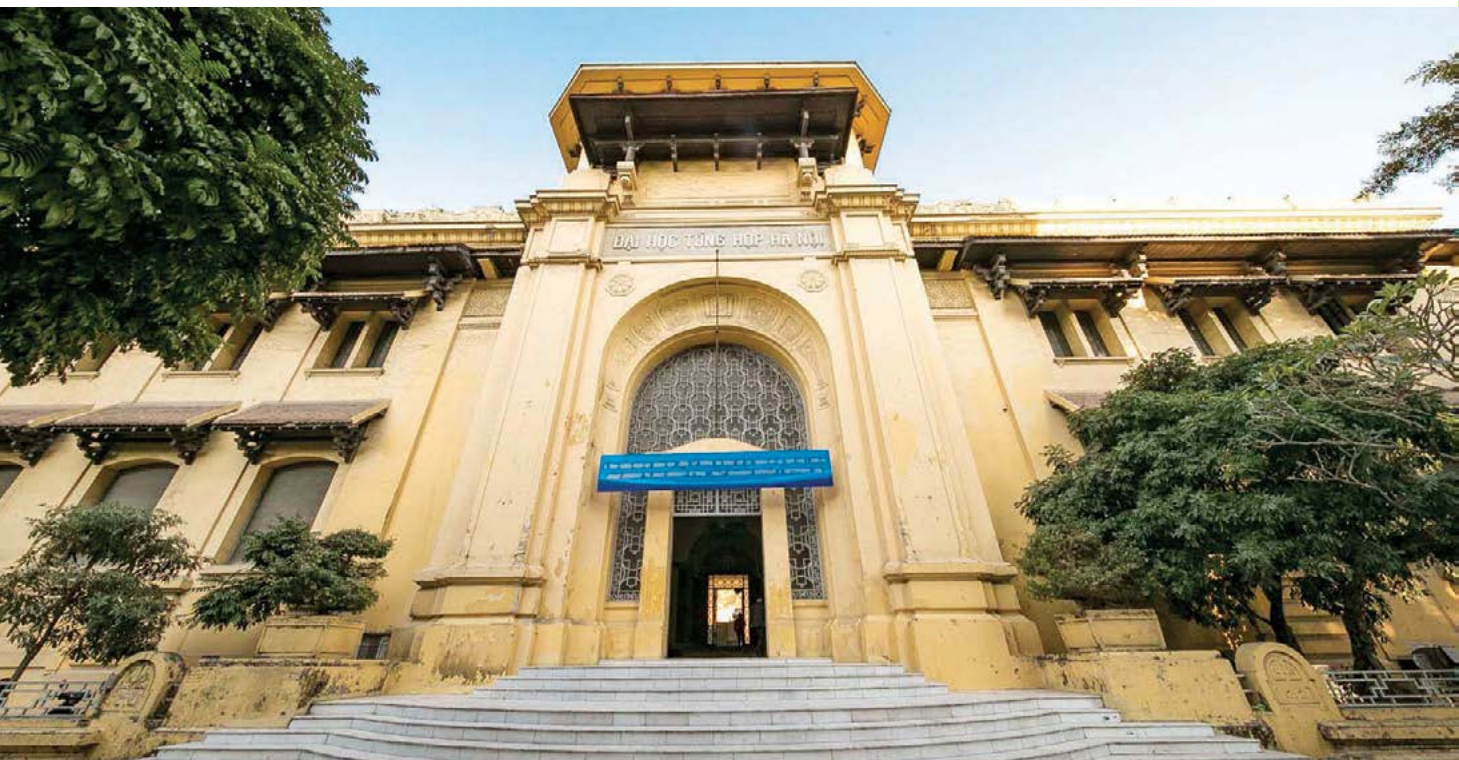
GS có thể chia sẻ thêm về hình ảnh người trí thức mới trong bức họa đại diện cho điều gì và có mối liên hệ như thế nào với ĐHQGHN ngày nay?

Mô hình giáo dục mới có ảnh hưởng sâu sắc tới Việt Nam trước hết là tiếp cận một tư duy mới từ chỗ khoa cử cốt là đào tạo những người làm quan thì bây giờ các trí thức Việt Nam (bỏ bút lông cầm bút chì) thấy cần xuất phát từ thực tế của nước Việt

Nam, tư duy này giúp cho việc hình thành tính cách Việt Nam mới. Người Pháp cũng hiểu không khí dân chủ khi đến Việt Nam sẽ có tác động như thế nào đối với nền thống trị của thực dân.

Như đã nói, đầu tiếp xúc với Hán hay với Pháp thì văn hoá Việt Nam có một nguyên tắc là nội địa hoá để mang lại lợi ích cho mình. Hình ảnh ngôi trường Đại học Đông Dương là một biểu tượng cho điều đó. Người trí thức Tây học trong bộ com-lê vẫn sát cánh bên cụ Đồ Nho, nối tiếp truyền thống, không có xung đột. Đó là một ý sâu của họa sĩ.

Bản thân tòa nhà 19 Lê Thánh Tông của ĐHQGHN cũng là một chỉ dấu của tiếp biến văn hóa. Sau lúc ban đầu kiến trúc theo lối Pháp hoàn toàn, trong lần tu chỉnh ở thập niên hai mươi, kiến trúc sư Ernest Hébrard đã thay đổi thiết kế tòa nhà sang dáng dấp mới với nhiều chi tiết kiến trúc mang hồn Việt. Công chính của ĐHQGHN tại Hòa Lạc mới xây dựng là một hình ảnh kế tục nữa

Tòa nhà Đại học Đông Dương, một trong những di sản kiến trúc tiêu biểu đầu thế kỷ XX của Hà Nội, là tòa nhà biểu tượng của ĐHQGHN.

trong bối cảnh mới. Đại học Đông Dương xưa, Đại học Tổng hợp và ĐHQGHN hôm nay là chặng đường mới của khoa học giáo dục Việt Nam đi lên từ truyền thống và hội nhập. Hy vọng ĐHQGHN sẽ tiếp tục là trung tâm học thuật với sứ mệnh đi tiên phong trong đổi mới sáng tạo.

Thưa GS, bức tranh phản ánh một thực tế như đã nói, vậy tiếp biến văn hóa Việt trong nghệ thuật còn có thể thấy thêm điều gì?

Nói ra thì còn rộng nữa. Trên đây chỉ là mấy ý nghĩ vội suy ra khi nhìn vào bức tranh. Trong thực tế còn có rất nhiều ví dụ sinh động về tiếp biến văn hóa Việt qua các sản phẩm nghệ thuật. Ấm thực Việt: Cà phê là một trường hợp. Bánh mì cũng là một ví dụ.

Những quán cà phê vỉa hè Paris sang Sài Gòn đã 150 năm. Người Pháp, cuối thế kỷ XIX, cho đem giống cây cà phê nhiệt đới đến trồng ở miền đất đỏ Việt Nam với mong muốn có cà phê bản địa để uống và xuất khẩu nhãn hiệu "Indochine". Rồi chẳng bao lâu những đồn

điền cà phê đã mọc lên và mở rộng. Nhưng không ai biết rằng, người Việt Nam với thói quen tiếp biến văn hóa nước ngoài đã nhanh chóng "nội địa hóa" cho ra những sản phẩm cà phê mới mà người châu Âu chưa từng biết đến. Hôm nay các du khách tứ phương đến Việt Nam đều thấy lạ và thú vị về đủ loại cà phê được chế tác theo tư duy Việt. Còn dân Việt từ Nam chí Bắc hôm nay đâu cũng Cà phê phố. Nói không ngoa, có lẽ trên thế giới ngày nay không nước nào có nhiều quán/tiệm cà phê như ở Việt Nam. Từ "quán nước" đang dần được thay bằng từ "quán cà phê". Nhưng nước chè và cà phê ở ta không xung đột nhau mà còn bổ sung đa dạng cho nhau. Đây là một nét của Việt Nam học hiện đại.

Đây không chỉ là bức tranh nhỏ mà sau lưng nó, danh họa Tô Ngọc Vân đã để lại cho ta một gợi ý sâu, một hình ảnh đẹp về tiếp biến văn hóa mà ĐHQGHN nay có phần kế tục trên đường phát triển và đổi mới.

Trân trọng cảm ơn GS!

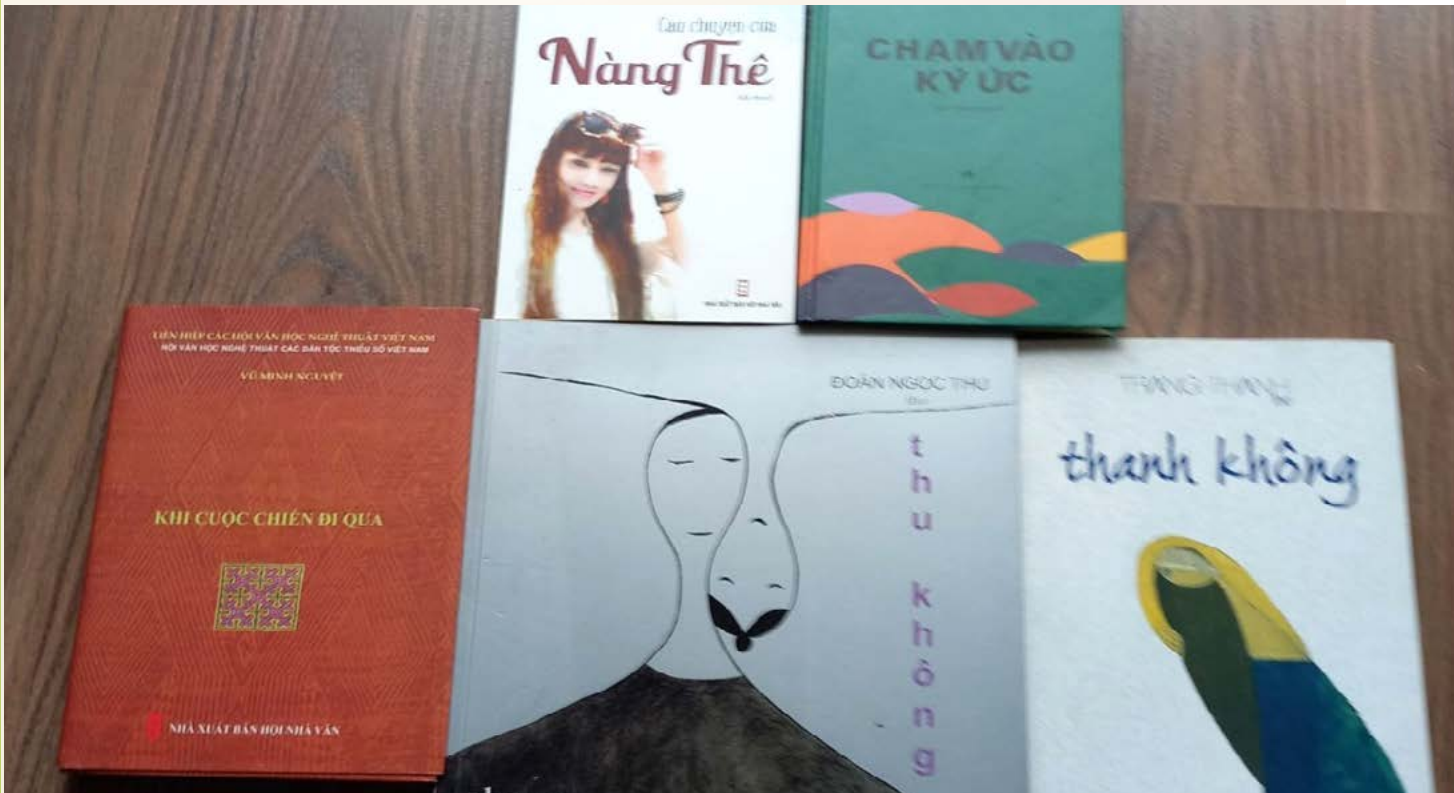
Cổng số 1 tại nút giao giữa ĐHQGHN với đại lộ Thăng Long kéo dài lấy cảm hứng từ kiến trúc tòa nhà Đại học Đông Dương tại số 19 phố Lê Thánh Tông, Hà Nội.

Mùa xuân

CỦA CÁC NỮ SĨ VĂN KHOA NHÌN TỪ MỘT ĐỊA CHỈ VĂN HÓA

👉 BÙI VIỆT THẮNG

HỌ LÀ NHỮNG GIÁNG VIÊN ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI, NGHIÊN CỨU VIÊN CAO CẤP CỦA VIỆN VĂN HỌC. HỌ THOÁT KHỎI CÁI GỌI LÀ "HÀN LÂM VIỆN", THẬM CHÍ NHƯ AI ĐÓ NÓI LÀ "HỌC PHIỆT" ĐỂ SỐNG VỚI VĂN CHƯƠNG CÙNG THỜI.

Theo sách Nhà văn Việt Nam hiện đại (NXB Hội Nhà văn, 2020), trong tổng số 1.623 hội viên (có hơn 200 hội viên nữ), có 134 hội viên xuất thân từ Khoa Ngữ văn, Trường Đại học Tổng hợp Hà Nội (nay là Đại học Quốc gia Hà Nội). Trong số 134 hội viên này có 35 nhà văn nữ thuộc ba chuyên ngành chính: Thơ (15), Văn (11), Lý luận - phê bình và dịch thuật (9). Mùa Xuân đến, lòng những muốn phác vẽ những nét ký họa sắc gọn về đội hình của một khối sức mạnh và tài năng của họ trong chiều dài truyền thống của Khoa Ngữ văn. Như thế khi nói “Nhà văn Văn khoa”, người ta thường nghĩ tới những văn nhân xuất thân từ mái trường Đại học Tổng hợp Hà Nội. Cũng đúng như lịch sử đã ghi: Ngày 10/10/1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ký sắc lệnh thành lập Đại học Văn khoa (lúc đó gọi là Ban Văn khoa, sau đó ít lâu văn bản của Bộ Quốc gia Giáo dục ghi là Trường Đại học Văn khoa thuộc Đại học Quốc gia Việt Nam tại Hà Nội).

Trong lĩnh vực văn xuôi, nổi lên đội hình 11 nhà văn nữ với những tên tuổi đã trở nên

quen thuộc với độc giả cả nước: Hồng Duệ, Vũ Thị Hồng, Lê Phương Liên, Lê Thanh Nga, Nguyễn Phương Liên, Nguyễn Thị Ngọc Hải, Nguyễn Thị Thu Huệ, Thu Trang, Võ Thị Hào, Võ Thị Xuân Hà, Vũ Minh Nguyệt. Trong số họ, có người đã sống trải qua chiến tranh thời “lửa đỏ và nước lạnh” như Nguyễn Thị Ngọc Hải, Hồng Duệ (1944-2015), Vũ Thị Hồng. Tác phẩm của họ vì thế có vị mặn chát của đời, cái cao cả của tinh thần tận hiến, một lối văn luôn bình tĩnh, bình dị, tự tại, không hề ồn ào náo nhiệt như thế hệ em út sau này. Họ viết về một thời để sống, một thời để yêu trong lửa đạn. Nhân vật trong tác phẩm của họ là những con người bình thường, nhiều trải nghiệm, mang trong mình cái phi thường của thời đại. Văn chương của họ hướng tới cái đẹp và cái anh hùng. Lứa sau như Lê Phương Liên, Thu Trang, Lê Thanh Nga, Nguyễn Thị Thu Huệ, Nguyễn Phương Liên, Võ Thị Hào, Võ Thị Xuân Hà, Vũ Minh Nguyệt, được rộng rãi trong bầu không khí đổi mới văn chương nên ngòi bút có vẻ như hồ hởi, phóng khoáng hơn. Văn của họ hướng tới

Sinh viên Khoa Ngữ Văn Đại học Tổng hợp Hà Nội đi thực tế tại Đại Từ - Thái Nguyên

muôn nẻo đời thường nhưng đồng thời không quên cất lên tiếng nói nữ quyền mạnh mẽ và tha thiết. Trong văn giới xác nhận "giàn" các cây bút nữ viết văn xuôi có nhiều thành tựu hôm nay thường không thể thiếu tên tuổi các nhà văn nữ Văn khoa như Võ Thị Xuân Hà, Võ Thị Hào, Nguyễn Thị Thu Huệ. Có người gọi đây là bộ ba "Xe - Pháo - Mã" trong làng truyện ngắn. Nói thế, theo chúng tôi, cũng không quá. Giới nghiên cứu văn học vẫn xác nhận "Văn xuôi là mặt tiền của văn học Đổi mới". Thậm chí có người còn ví von "Văn chương Việt mang gương mặt nữ" là muốn nói về phẩm tính nhân ái, tinh tế, cân đối, hài hòa và nhiều yếu tố tâm linh của văn chương. Các nhà văn nữ có thể mạnh về truyện ngắn - một thể loại hướng cái nhìn của nhà văn tới cái đẹp của sự cân đối, hài hòa, vừa khoáng. Các nhà văn nữ Văn khoa thực sự góp phần "kê cao" nền truyện ngắn dân tộc thời hiện đại. Nếu nói về một tương lai của thể loại truyện ngắn Việt Nam thì chính các nhà văn nữ Văn khoa có nhiều nỗ lực để thiết kế và thêu dệt nên tương lai đó.

Trong lĩnh vực thơ, đội hình các nhà thơ nữ Văn khoa, Đại học Tổng hợp Hà Nội nổi lên những tên tuổi Bùi Sim Sim, Bùi Thị Xuân Mai, Doãn Thị Ngọc Bạch, Đoàn Ngọc Thu,

Hà Phương, Hoàng Kim Dung, Lê Minh Hoài, Lê Thu, Nguyễn Thị Hồng, Phan Huyền Thư, Trần Thị Thắng, Trương Thị Kim Dung, Tuyết Nga, Ý Nhi, Trang Thanh. Lớp "đàn chị" trong thơ như Lê Thu, Ý Nhi, Nguyễn Thị Hồng, Hà Phương là những gương mặt thơ nổi bật trên văn đàn hiện đại. Như trường hợp nhà thơ Lê Thu, năm 1975 từng trực tiếp tham gia giải phóng và tiếp quản thị xã Quy Nhơn, Bình Định. Bà từng là đại biểu Quốc hội khóa IX (1992-1997), nguyên Chủ tịch Hội Văn học nghệ thuật Bình Định. Nhà thơ Lê Thu sở hữu 10 tập thơ. Thơ của bà thấm đẫm cảm hứng trữ tình công dân, song không hề giảm sút trữ tình riêng tây. Thơ không thoát ly đời sống bởi bám rễ chắc vào cây đời mãi mãi xanh tươi. Ý Nhi là một cây bút thơ tài năng. Bà được coi là một trong những nhà thơ Đổi mới thời hậu chiến. Thơ bà đắm đuối nhưng không yếu mềm, sâu kín nhưng không bí ẩn, có vẻ đẹp của sự cô đơn nhưng không cô độc, nhiều nỗi buồn đẹp. Bà đã sở hữu 10 tập thơ, đã nhận Giải thưởng Hội Nhà văn Việt Nam năm 1986 cho tập thơ Người đàn bà ngồi đan. Năm 2015, bà vinh dự nhận

Giải thưởng văn học Cikada của Thụy Điển. Ít người biết bà còn là một fan của bóng đá, thường cổ vũ cho các đội tuyển quốc gia có các cầu thủ đẹp trai như Pháp, Italia, Tây Ban Nha. Lốp người thơ trẻ hơn vươn mình trong bầu khí quyền đổi mới văn chương có Tuyết Nga, Đoàn Ngọc Thu, Phan Huyền Thư. Ai đó gọi đây là "kiếng ba chân" của thơ nữ đương đại, cũng không quá. Tuy nhiên người gây nhiều sóng gió trên thi đàn lại chính là Phan Huyền Thư với ba tập thơ, cứ mỗi lúc xuất hiện lại đốt nóng dư luận: *Nằm nghiêng, Rỗng ngực, Sẹo độc lập*. Nếu thế tất thì nên xem đó là những tìm tòi, thể nghiệm có thể vẫn còn chưa tới đích của nhà thơ này. Tuyết Nga

đã nhận Giải thưởng Hội Nhà văn Việt Nam năm 2003 cho tập thơ *Áo giác*. Tuyết Nga là một nhà thơ nhiều thân phận. Sự vượt lên số phận ánh phản trong thơ chị sâu sắc và tinh tế. Đoàn Ngọc Thu có thể coi là hiện tượng "2 trong 1" (báo và thơ, lĩnh vực nào cũng nổi trội). Có những người thành danh trong im lặng như Lê Minh Hoài, Trương Thị Kim Dung, Hoàng Kim Dung, Bùi Thị Xuân Mai, Doãn Thị Ngọc Bạch. Thơ họ khiêm tốn, kín đáo, nền nã, sâu lắng. Thơ như những tiếng nói thâm, tri âm và tri kỷ. Không ít dư vị và dư ba. Nhiều người tỏ ra lo lắng "Thơ đi về đâu?" trong bối cảnh văn hóa nghe nhìn đang lấn át văn hóa đọc. Nhưng nếu hay thì thơ vẫn tồn tại một cách

đàng hoàng như là một nghệ thuật ngôn từ sang trọng, thánh thiện. Đáng mừng là các nhà thơ nữ Văn khoa là chủ sở hữu của nhiều áng thơ hay, dấu cho thơ ngày nay khó bán, nhưng nó là Cái Đẹp, là Quà Tặng quý giá của tự nhiên ban cho con người.

Đội hình lý luận, phê bình, dịch thuật văn học ít người trẻ tuổi hơn so với thơ và văn xuôi. Cũng hợp quy luật, vì lĩnh vực này đòi hỏi sự tích lũy cao, sự trải nghiệm dày dặn, sự rèn giũa bút lực kiên nhẫn, thường muộn màng xuất hiện trên văn đàn. Đáng mừng là trong đội hình lý luận, phê bình, dịch thuật văn học hôm nay, các nhà văn nữ Văn khoa, Đại học Tổng hợp Hà Nội có nhiều đóng góp quan trọng. Tên tuổi của họ đã định hình được trong trí nhớ của độc giả: Bích Thu, Lưu Khánh Thơ, Lý Hoài Thu, Mai Hương, Ngọc Trai, Nguyễn Thị Minh Thái, Thành Đức Trinh Bảo, Thiều Mai, Tôn Phương Lan. Nhà văn Ngọc Trai, nguyên Phó Tổng biên tập Báo Văn nghệ, năm nay chạm cửu tuần. Bà viết phê bình không nhiều, không liên tục. Nhưng đúng như cổ nhân nói “quý hồ tinh bất quý hồ đa”. Tác phẩm Hồi chuyện nhà văn Nguyễn Tuân của bà được đông đảo độc giả đón nhận, được tái bản nhiều lần. Tác phẩm thể hiện phong cách làm việc cẩn trọng nghề nghiệp, kết

hợp chất “văn” và chất “đời”. Bà còn là một nhà hoạt động xã hội tích cực trong tổ chức Hội Chữ thập đỏ Việt Nam. Nhà văn Thiều Mai (1935-1995), nguyên Trưởng Ban Lý luận phê bình báo Văn nghệ, là một cây bút phê bình bài bản, nghiêm trang, mực thước, sâu sắc. Sinh thời bà luôn tâm niệm “Phê bình văn học tựa như một dòng sông uốn lượn giữa đôi bờ Khoa học và Nghệ thuật” (Tự bạch). “Giàn” phê bình nữ nổi lên từ sau Đổi mới (1986) có Mai Hương, Tôn Phương Lan, Bích Thu, Nguyễn Thị Minh Thái, Lý Hoài Thu, Lưu Khánh Thơ. Đây là 6 nhà văn nữ có học hàm, học vị cao, đều là PGS.TS. Họ là những giảng viên ĐHQGHN, nghiên cứu viên cao cấp của Viện Văn học. Họ thoát khỏi cái gọi là “hàn lâm viện”, thậm chí như ai đó nói là “học phiệt” để sống với văn chương cùng thời. Đối tượng của họ là văn học hiện đại Việt Nam (trong các trào lưu, phong cách, thể loại khác nhau). Các công trình của họ không có cái quy mô hoành tráng như phái “mày râu”. Tất nhiên, bù lại có cái sâu sắc, tinh tế của việc thẩm thơ, bình văn. Khái niệm “Thế hệ nhà văn sau 1975” được đặt ra gần đây trong một cuộc hội thảo khoa học quy mô quốc gia, thiết nghĩ, có tên tuổi của các nhà văn nữ khoa Ngữ văn, Đại học Tổng hợp Hà Nội. (Nhà văn Bích Thu đã viết một tiểu luận đầy đặn và sâu sắc - Những cây bút nghiên cứu, phê bình nữ sau 1975). Nhà văn Bích Thu và Lý Hoài Thu cùng nhận Giải thưởng của Hội đồng Lý luận phê bình Văn học nghệ thuật Trung ương các năm 2015, 2016. Dịch giả văn học Thành Đức Trinh Bảo chuyên chú văn học Trung Quốc hiện đại trong quá trình chuyển ngữ. Đó là một nền văn học lớn, gắn gũi với chúng ta vì có sự tương đồng văn hóa. Dịch văn học là một lao động nghệ thuật khó khăn. Nhiều độc giả ưa thích bản dịch tuyển tập Truyện ngắn Trung Quốc được Giải thưởng văn học Lỗ Tấn của dịch giả Thành Đức Trinh Bảo.